

P 731
SEVER STOICA

Technica partidelor revolutionare

52813 C

1933

Tipografia Gheorghe Ghili, Cluj, Str. Cogălniceanu, 4

93(100)

329

517957Y

1001/538

SEVER STOICA

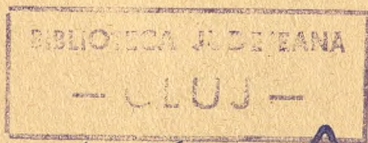
20/V 1961

1001/538

Sever Stoica

Technica partidelor revoluționare

52813 C

517.957

1933

Tipografia Gheorghe Ghili, Cluj, Str. Cogălniceanu, 4.

RI-197

Noi nu utilizăm cuvântul tehnică în sens consuetudinar. Noi îl luăm în sens spenglerian. Nu identificăm, deci, tehnica cu mecanicismul. Nu confundăm tehnica cu fabricarea mașinilor și a uneltelor de producțiune. Technica este tactica vieții, stratagema de luptă în viață. Căci viața este luptă, și lupta este principiul dinamic al vieții. Pacea este moarte și moartea este pace. Și Iisus Christos, Nazareneanul care a fost pururi cu adevărul veșnic pe buze, a predicat apostolilor: „Nu socotiți că am venit să aduc pace pe pământ; n'am venit să aduc pace, ci sabie (Mateiu, 10, 34). Istoria nu este decât o istorie a tehnicei, a tacticei de luptă în viață. Această tehnică nu s'a ivit cu geneza umană.¹⁾ Ea își are originea în începuturile de existență a viețuitoarelor. Animalele își au și ele tactica de luptă, tehnica de afirmare. Fiecare speță își are tehnica sa proprie, tactica sa de luptă specifică. Cu cât

1) Oswald Spengler : „Der Mensch und die Technik“, cap. 2.

înaintăm pe scara animalică, cu atât tehnica aceasta se ierarhizează, luând forme din ce în ce mai perfecționate. Planta este înrădăcinată în spațiu, e fixată pe loc. Ea este prin predestinațiune, pradă. Prada animalelor cu mișcări libere, nelipite pământului ²⁾ Tehnica ierbivorelor este încă rudimentară. Căci ele nu trebuie să răpună decât plantele ce nu opun rezistență. Mai perfecționată este tehnica carnivorelor. Ele trebuie să ia lupta cu ierbivorele ce se apără prin fugă, printr'o fugă fără luptă. Tehnica ierbivorelor este defensivă, cea a carnivorelor ofensiva temerară. Etica ierbivorelor este pacifistă, cea a carnivorelor războinică. Tehnica animalelor este inferioară față de cea a omului. Tehnica animalică este o tehnică de speță, o tehnică de turmă, o tehnică gregară. Fără individualitate, fără evoluțiune, fără inventivitate, constantă. Fluturile are de când există el aceeași tehnică gregară de luptă. Tehnica umană este inventivă, priosind de combinațiuni, individuală, evoluționistă, perfectibilă, corectibilă. ³⁾ Fiecare om își are tehnica sa, tactica sa de luptă, strategia

2) Oswald Spengler: „Der Untergang des Abendlandes, vol. I. Idem: „Der Mensch und die Technik“, cap. 3.

3) Oswald Spengler: „Der Mensch und die Technik“, cap. 4.

sa. Cu cât omul e mai înzestrat, cu atât tactica sa e mai perfecționată în comparație cu cea a semenilor lui inferiori. Technica umană are variațiuni fără număr cași combinațiunile infinite ale figurilor pe o tablă de șah.

Nu este rostul nostru să facem istoricul tehnicei umane, lectorul își poate astâmpăra voluptatea spirituală, foietând considerațiile sugestive din cărțulia sugestivă a lui Oswald Spengler: „Der Mensch und die Technik“. Pe noi ne interesează tehnica politică, principiile de tactică ale partidelor revoluționare. Ne interesează, însă, cu prisosire, oamenii de acțiune, principiile lor, fructul unor experiențe pe tărâmul realității. Pentru că viața nu este ideologie, nu este sistemă,⁴⁾ încremenire de formule moarte. Cât de legitim este olimpicul dispreț al lui Napoleon față de ideologi, acești lăutari ai teoriei, acești literatori ai acțiunii, nimbați de un nemeritat prestigiu, cari adaptează argintul viu al realității la rigiditatea formulelor lor schematice! Bernhard de Clairvaux a exclamat: „Ce mi e filosofia? Învățătorii mei sunt apostolii“ Noi putem repeta exclamațiunea: Ce ne sunt ideologii? Călăuzitorii ne sunt oamenii de acțiune!

4) „...Viața, — scrie Oswald Spengler în „Preussentum und Sozialismus“, — nu este sistem, nu este program, nu este rațiune...“

Teoreticianii materialismului istoric cred că evoluția societății se confundă cu evoluția uneltelor de producție, că suprastructura juridică, ideologică, politică a unei societăți nu este decât reflexul, oglinda infrastructurii sale economice. Enoriașii idealismului istoric sunt convinși că evoluția politică este rodul ideilor, al unor concepții de viață, al programelor, al doctrinelor. Acești ideologi își imaginează că succesul unui partid politic se datorește ideologiei sale politice.

Câtă iluziune celestă în aceste teorii!

Cine a adâncit viața politică și a pipăit-o nu cu experiența mucegăită a unui șoarec de bibliotecă, ci cu experiența vie a omului de acțiune care are și facultatea observațiilor, își dă seama că factorul dinamic, factorul dominant, factorul hotărîtor al politicei nu este ideologia, ci personalitatea, suflul răscolitor și incendiar al omului politic. Masa constituie un factor important în viața politică. — Masa are aspirațiuni vagi, nemulțumiri, un dor nelămurit de progres, are opinii, dar n'are voință. Ea nu este capabilă de acțiuni conștiente, raționale.⁵⁾ Acțiunea sa este diriguată de

5) „Masa, după cum trebuie mereu accentuat, — scrie Hans v. Eckardt în „Grundzüge der Politik“, — nu este capabilă de o acțiune în adevăr rațională, pentru că ea nu este capabilă de voință proprie“.

individualități cu voință politică hotărâtă. Pe scena politică se agită mereu o mână restrânsă de oameni politici,⁶⁾ vedetele masselor. Minoritatea activă, minoritatea conducătoare. Principiul minorității, sau după expresia lui Max Weber „das Prinzip der kleinen Zahl“, se afirmă dominator în viața politică. Goethe a sesizat cu limpede intuiție însemnătatea aristocratică a minorității. „Wenn dir die Menge bedeutend scheinen mag, so tad'l ich's nicht: sie ist bedeutend, mehr noch aber sind's die Wenigen geschaffen dieser Menge durch Wirken, Bilden, Herrschen vorzustehn“. („Dacă mulțimea ți se pare însemnată, eu nu te dojenesc; ea este însemnată, mai mult sunt, însă, făcuți a sta înaintea acestei mulțimi cei puțini prin acțiune, creațiune, dominațiune.“)

O întrebare este, dacă omul politic este exponentul masei sau conducătorul ei? Teoreticianii liberali și marxiști îl socotesc pe omul politic nu conducătorul, ci exponentul masei. Liberalii și marxiștii ca totdeauna n'au dreptate. Omul politic nu este exponentul pasiv al masei, el e conducătorul, dirigitorul ei, conștient și activ. Feuerbach a exprimat sugestiv itinerarul dela ideia teoretică la ideia care agită mulțimile „Theorie ist, was in einem

6) Hans v. Eckardt: „Grundzüge der Politik“, p. 18, Ferdinand Hirt in Breslau, 1927.

Köpfe, Praxis, was in vielen Köpfen ist. Was viele Köpfe eint, macht Masse, macht sich breit und damit Platz in der Welt". („Teorie este ceace este într'un singur cap, practică ceace este în mai multe capete. Ceace unește mai multe capete constituie massa, își face drum și loc în lume.") Massa nu este capabilă să geseze idei și concepții politice. Ideia este aruncată în sânul masei de către personalități puternice cu calități de conducător. Ideile ce nu sunt frământate și însușite de massa mare a poporului, rămân teorii, fără consecinți practice. Ideologii nu sunt capabili să samene ideile politice în sânul poporului. Ei au adeseori un dispreț suveran față de vulg. Odi profanum vulgus. Ei nu descind din turnul de ivoriu al splendidei lor izolări. Ei rămân ideologi, masturbăți ai ideiei. Numai omul de acțiune, conducătorul posedă însușirea de a sămăna ideile sale în gloata mulțimei, recoltând spornice adevăruri. Această lege, acest raport constant între conducător și massă, este plastic conturată de Iisus Christos în parabola sămănătorului. Iisus Christos rămâne expresia supremă a conducătorului. El n'a fost, însă, ideolog, ceace Românul ar traduce pitoresc palavragiu al ideilor. În cartea sa „Geschichte des National-Sozialismus", marxistul Konrad Heiden face o remarcă judicioasă, ac-

centuând că succesul unei mișcări politice nu se datorește ideologiei. „Național-socialismul, — scrie Konrad Heiden, — ca putere spirituală este opera unor intelectuali din anii 1926—28, îndeosebi din Germania de Nord. Lipsa de program, — cele 25 puncte celebre nu constituie un program serios — sunt doar un truc de succes, calculate pe lenea de gândire a timpului nostru. Național-socialismul se întemeiază pe recunoașterea că o mișcare izvorăște din cauze, nu din obiective și că oamenii se simt mai mult atașați de conducători decât de norme de conduită.”⁷⁾ În această notație, justă este numai reliefaarea rolului primordial al individualității politice. Această judicioasă observațiune a acestui marxist este, însă, antimarxistă, ceace este marxist, în rândurile lui, este eroare. Individualitățile politice, conducătorii dau conținut moral și spiritual masselor. Fără directiva capilor politici, massa este amorfă, neputincioasă, dezordonată. Napoleon, acest practician politic, a formulat aforisma justă: „Poporul e ca apa, care ia forma oricărui vas în care e turnat, dacă nu este turnat nici într'un vas, curge fără obiectiv și fără scop în toate părțile.” Massa este ca limusina, drumul ei e direcționat de

7) Konrad Heiden: „Geschichte des Nationalsozialismus“, p. 7, Rowohlt, Berlin, 1932.

șoferul ei, omul politic. „Rămâne, — spunea Frederic von Gentz, — un adevăr etern că nu superioritatea mulțimei, nu forța brută a masei guvernează lumea, ci superioaritatea spiritului și puterea organizată.”

Omul a dobândit supremația asupra animalelor prin arma mâinilor sale, a subjugat natura prin uneltele lui. Egemonia omului asupra omului se realizează prin cuvânt, cea mai subtilă armă a spiritului. Cuvântul convinge, fascinează, hipnotizează, cucerește. Pe ecranul unui cinematograf am trăit proiecțiunea unor lupte dramatice dintre unele animale dintr'o colonie africană franceză. Unul dintre animale își câștiga prada, fascinându-și și subjugându-și prin hipnoză, adversarii. Avea o blană superbă, talie sveltă și sprintenă, ochi mari de jar, hipnotici. Prăzile lui cu minune mare se minunau de frumusețea lui boreală. Când adversarii erau turmentați de frumusețea lui de soare, hipnotizați de fascinația lui, un salt sprinten și bietul admirator imobilizat de beția splendoarei estetice dispărea în esofagul minunatei făpturi. Când văd demagogi marxisti, fără dragoste de națiune și de Dumnezeu, perorând și fascinându-și mulțimile, retrăiesc înfiorat drama groaznică a acestor animale africane, căzute pradă admirațiunii hipnotice.

Propaganda politică modernă se face prin

presă. Puterea presei este iperbolic exagerată. Presa este socotită creatoare de opinie publică, declanșatoare de curențe politice. Orice spectator poate constata cu ușurință că influența presei scade. Și scade mai ales influența presei liberale. Pentru că presa liberală nu este liberă. E înfeodată plutocrației. E robul capitalului. E slujitoarea vițelului de aur. Influența nu are decât presa revoluționară, care n'are jurnaliști în redacție, ci agitatori, oameni de acțiune, mânuitori ai verbului hipnotic. Mai toți au iperbolizat influența presei și au depreciat influența cuvântului viu. Și nimeni n'a făcut constatarea empirică că conducătorii popoarelor n'au fost jurnaliștii, literatorii și literații, ci conducătorii cari au mișcat prin cuvânt masele. Nimeni n'a vrut să vadă că creștinismul își datorește existența cuvântului viu, cuvântului fascinant al lui Iisus Christos. Nimeni n'a înțeles că creștinismul a durat prin cuvântul viu al predicatorilor, prin amvon. Criza creștinismului a coincident totdeauna cu o criză a meșterilor verbului viu. Oratorul prin cuvântul său viu poate să prindă sufletul ascultătorilor. Își poate mlădia ideea, o poate coborî sau o poate înălța în regiuni abstracte, poate simți dacă cuvântul său a făcut cuib în sufletul auditorului, dacă trebuie să-și augmenteze sau să-și diminueze argumentele, dacă asupra unei idei trebuie să insiste cu mai multă am-

ploare, sau poate galopa, dacă a știut să prindă tonul și să arunce punte între sufletul său și simțirea inimilor ascultătoare. Oratorul are în față o masă de oameni în carne și oase. Un pachet de nervi. Li influențează și este influențat. E un fluid viu, o comunicare magnetică între el și timpanul auditorului. Jurnalistul n'are în față sa pe nimeni. Vehicolul ideilor lui nu este cuvântul viu plin de rezonanță, ci litera moartă. El se adresează unui om pe care nu-l vede, nu-l simte, nu-l știe. Nu poate simți în mod nemijlocit ce obiecțiuni se pot ridica argumentațiunii lui. Nu știe dacă trebuie să și încălzească slova, dacă trebuie să întrebuițeze argumente empirice, concrete sau abstracte, dacă trebuie să mai lămurească sau să nu mai stăruiască asupra unei idei. El n'are pe nimeni în față. Lectorul e anonim. Necunoscut. Jurnalistul stă de vorbă cu sine însuși. Monologhează. Numai în măsura în care ziaristul nu mai este ziarist, are înrâurire asupra masei. Numai în măsura în care este agitator are influență asupra opiniei publice. Jurnalistul acesta agitator servește argumentele pe măsura cititorului. El scrie altfel într'o gazetă țărănească, altfel într'o gazetă a comercianților, altfel într'o gazetă a intelectualilor, altfel într'un oficios de partid, altfel într'un ziar zis independent. Stilul și nivelul

articolelor sale este foarte variat. Jurnalistul agitator nu scrie articole de seară, el scrie la nivelul cititorilor. El are pentru fiecare subiect alt stil, altă argumentațiune, alt ton. E variat. E totdeauna altfel. Numai el influențează opinia publică. Jurnalistul acesta este, însă, revoluționar. Nicăiri nu s'a dovedit mai elocvent impotența presei ca în Germania. Ani de-a rândul presa liberală-marxistă-semită, a organizat complotul tăcerii în jurul lui Adolf Hitler. Ani de-a rândul presa n'a suflat o vorbă. Ani de-a rândul presa a tăcut. Jurnaliștii credeau că ei sunt creatorii oamenilor politici. Iar pe Adolf Hitler n'au vrut să-l fabrice om politic. Conducător de stil epocal, Hitler a agitat prin verbul lui dinamic, masele. Mulțimile s'au convertit la național-socialism și cămășile brune au defilat în batalioane nenumărate, pe străzi. La întrunirile național-socialiste, verbul magic al lui Adolf Hitler strângea 20—30 000 de oameni. Cuvântul viu a învins cuvântul mort al presei. Germania ne-a furnizat proba elocventă că presa nu crează pe oamenii politici și nici nu-i poate distruge. Oamenii politici sunt creația lor proprie și ei singuri sunt asasinii lor proprii. Fapta lor ucide pe oamenii politici. Sau ca să întrebuițăm cu un sens nou un principiu din vechiul drept germanic: „Die

Tat straft den Mensch“.⁸⁾ Adolf Hitler s'a ridicat fără presă și împotriva presei. Zece ani a predicat Adolf Hitler în Germania, milioane de oameni au ascultat cuvântul lui, numai o mână restrânsă de oameni n'a știut nimic de toate acestea: jurnaliștii atotștiutori. Abia când că-mășile brune au inundat bulevardele, a luat presa act de existența lui Adolf Hitler. Și a început ofensiva calomniilor. Hitler n'are diplomă, Hitler e un incult, Hitler e un bețiv, Hitler e criminal, Hitler e dezertor, Hitler e bogat, Hitler se împrumută cu sume derizorii, Hitler e pederast, Hitler s'a îndrăgostit de o evreică, Hitler e subvenționat de comuniști, Hitler e jidan, Hitler chefuește cu femei frumoase, Hitler e în dragoste cu comandantul batalioanelor de asalt. Și Hitler a învins și calomniile. S'a dovedit printr'un exemplu concret că presa nu poate lupta cu vorba vie răsarită din inimă. Reputația jurnalismului a suferit cea mai rușinoasă înfrângere în istorie. Nimeni nu va mai putea vorbi despre atotputernicia presei. Cuvântul viu, el este a patra putere în stat. Și e cea mai puternică.

Prejudicata atotputerniciei presei a fost difuzată de jurnaliști, literatori, literați și —

8) „Das Strafrecht klebt an der Tat“, Brunner-Heymann, „Grundzüge der deutschen Rechtsgeschichte“, p. 20, München Leipzig, 1921.

difficile este satiram non scribere, — de ideologi. Era doar interesul lor de aur.

Intr'o carte de zoologie, Aristot a scris că musca are patru picioare. Până'n veacul al 18-lea musca a avut patru picioare. Miliarde de muști au trecut în curs de mii de ani pe lângă nasul a milioane de oameni, și nimeni n'a observat că musca are șase picioare. Și ce ușor ar fi fost să facă această constatare! De veacuri, se vorbește de atotputernicia celor patru picioare ale presei. Și ce ușor e să vezi că ea n'are patru picioare. Adolf Hitler a văzut cel dintâiu cele șase picioare ale presei.

În celebra carte „Mein Kampf“, o carte de sugestivă propagandă, destinată marilor masse germane, în care Adolf Hitler enunță și principii de propagandă și de organizare a unui partid, principii ce vor rămânea clasice și vor sta atături de genialele observațiuni ale genialului Macchivelli din „Principe“, se teoretizează pentru întâia oară imperialismul cuvântului vorbit.

„Eu știu“, — scrie Adolf Hitler în prefața cărții sale, — că oamenii pot fi cucerți mai greu prin cuvântul scris decât prin cuvântul vorbit; toate mișcările mari pe acest pământ își dauoresc creșterea marilor oratori și nu marilor scriitori.“

„Toate evenimentele puternice, revoluțio-

nare, — scrie Adolf Hitler în capitolul „Bedeutung der Rede“,⁹⁾ — n'au fost stârnite prin cuvântul scris, ci prin cuvântul vorbit. Pe când oratorul primește din partea masei, în fața căreia vorbește, corectura expunerii sale, deoarece poate observa neîncetat pe fiecare ascultător, dacă poate urmări cu înțelegere explicațiunile lui și dacă impresiunea și efectul cuvintelor lui își ating scopul dorit, scriitorul nu-și cunoaște de loc cititorii. Deaceia, dintru început, el nu-și va aținti obiectivul asupra unei mase de oameni determinată ce-i stă sub ochi, ci își va ținea expunerile în mod general. Prin aceasta, însă, el pierde până la un oarecare grad din finețe psihologică și prin urmare, din maleabilitate. În genere, un orator strălucit va putea să scrie totdeauna mai bine decât ar putea să vorbească un strălucit scriitor, afară de cazul că se va exercita permanent în această artă. La aceasta se mai adaogă că massa mare a oamenilor e leneșă, rămâne trândavă în făgașul bătrânelor obiceiuri și că din proprie inițiativă începe foarte greu o lectură, dacă nu corespunde cu credințele sale și dacă nu aduce ceace speră el. Deaceia, scrisul cu o anumită tendință este citită de cele mai adeseori numai de oameni cari aparțin aceluiaș

9) Adolf Hitler, „Mein Kampf“, pag. 525—530, 532—535.

curent. În cazul cel mai bun, un manifest sau un afiş pot conta, prin scurtimea lor, pe atenţia de o clipă a oamenilor de alte credinţe. O şansă mai mare au ilustraţiunile în toate formele, până la film. Aici oamenii trebuie să-şi trudească şi mai puţin raţiunea, e suficient să privească, cel mult să citească texte scurte, şi de acea cei mai mulţi vor prefera să privească o reproducţiune de imagini decât să citească o lectură mai lungă. Imaginea aduce în timpul cel mai scurt, aş putea spune într-o singură clipită o desluşire pe care omul şi-o dobândeşte din scris numai printr-o lectură dificilă. Ceace este, însă, mai esenţial este că o bucată scrisă nici odată nu se ştie în ce mâini parvine şi, totuşi, trebuie să păstreze o redacţiune determinată. Efectul va fi, în genere, cu atât mai mare, cu cât redactarea va corespunde mai mult nivelului intelectual şi felului de a fi al aceloră, cari vor deveni cititorii ei. O carte scoasă pentru mulţimile mari va trebui, deci, să încerce dintru început să aibă alt efect în stilul şi în nivelul ei ca o operă destinată pentru o pătură intelectuală mai rafinată. Numai în această manieră a acomodăţiunei se apropie cuvântul scris de cuvântul vorbit. Oratorul, dacă vrei, poate să trateze aceeaşi temă caşi o carte, dacă e, însă, un orator popular mare şi genial nu va repeta niciodată acelaşi

subiect și aceeaș materie în aceeaș formă. El se va lăsa purtat totdeauna de masele mari, în așa fel ca în unison de simțire cu ele să-i curgă exact acele cuvinte de care are trebuință pentru a vorbi la inima ascultătorilor. Dacă se înșală puțin, el are corectura vie înaintea ochilor. După cum am spus, el va putea să citească din jocul de mimică al ascultătorilor, dacă în primul rând cuvântarea sa este înțeleasă, dacă în al doilea rând poate fi urmărit în ansamblul expunerii sale, și în al treilea rând, în ce măsură a fost capabil să convingă auditorul cu argumentațiunea sa. Dacă, în primul rând, va vedea că nu este înțeles, atunci va deveni în explicațiunile sale așa de primitiv și așa de clar, încât și cel din urmă să-l înțeleagă. Dacă va simți în al doilea rând, că nu poate fi urmărit, atunci își va construi așa de prudent și așa de încet gândurile, încât nici cel mai slab să nu rămână în urmă și dacă, în al treilea rând, va presimți că auditorul nu pare convins de adevărul expunerii sale, el îl va repeta de câte ori va fi trebuință cu exemple noi, va înfățișa el singur obiecțiunile tacite pe cari le bănuiește din partea auditorului, le va refuta și le va risipi de atâtea ori, până când, în cele din urmă, va recunoaște din atitudine și mimică capitula-

țiunea ultimului grup de opozanți. Și adeseori e vorba de înfrângerea unor idei preconcepute, cari nu sunt întemeiate pe rațiune, ci adeseori se reazimă doar înconștient pe sentiment. A învinge această barieră a unei instinctive aversiuni, a unei uri iraționale, a unui refuz preconceput este de o mie de ori mai dificil decât de a îndrepta opinii științifice greșite sau eronate. Noțiuni greșite și cunoștințe eronate pot fi înlăturate prin instrucțiune, rezistențele sentimentului niciodată. Numai apelul la aceste puteri misterioase poate avea efect; dar aceasta nu poate să-l facă mai niciodată scriitorul, ci aproape totdeauna numai oratorul. Proba cea mai zdrobitoare o furnizează faptul că în ciuda unei prese burgheze abil aranjată și care inundă în milioane de exemplare poporul nostru, această presă n'a putut împiedeca masele mari să devină dușmanele cele mai aprige tocmai ale acestei lumi burgheze. Talazurile de ziare și toate cărțile cari se fabrică an de an de către intelectuali lunecă pe lângă milioanele de capete ale păturilor de jos ca apa de pe pielea umedă. Aceasta nu poate dovedi decât două lucruri: sau neadevărul conținutului produsului literar al lumii noastre burgheze sau imposibilitatea de a te apropia de inima mulțimei numai prin scris. Mai ales atunci când această literatură

este așa de puțin străbătută de simț psihologic, ca în cazul nostru. Să nu mi se răspundă (cum au încercat unele ziare național-germane din Berlin) că tocmai marxismul prin literatura, și îndeosebi prin opera capitală a lui Karl Marx, furnizează contraproba acestei alegațiuni. Mai superficial nu s'a încercat să se sprijinească un punct de vedere greșit. Ceace i a dat marxismului puterea vrednică de admirat asupra masselor nu este de loc opera formală, fixată prin scris, a gândirii iudaice, ci mai mult monstruoasele valuri de propagandă oratorică, care în cursul anilor au pus stăpânire pe mase. Din o sută de mii de muncitori germani în mediu nici o sută de muncitori nu cunosc această lucrare, care de când există a fost de o mie de ori mai mult studiată de către intelectuali și în deosebi de jidani ca de adevărații partizani din straturile de jos ale acestei mișcări. Această lucrare nici n'a fost scrisă pentru mușimile mari, ci exclusiv pentru conducerea intelectuală a acelei mașinării de cucerire iudaică a lumii; ea fost apoi încălzită cu altă materie: presa. Căci aceasta deosebește presa marxistă de presa noastră burgheză. *Presa marxistă este scrisă de agitatori, iar cea burgheză ar fi bucuroasă să facă agitație prin scris.*

„Redactorașul social-democrat, care vine

mai totdeauna din localul de întrunire în redacție își cunoaște mușteriii ca nimeni altul. Scribul burghez, însă, care vine în fața masei din biurou, se îmbolnăvește numai la mirosul ei și de acea cuvântul său scris este neajutorat în fața mulțimei. Ceace a câștigat pentru marxism milioanele de muncitori a fost mai puțin maniera de a scrie a sfinților părinți marxiști, ci mai mult opera de propagandă neobosită și într'adevăr puternică a zecilor de mii de agitatori neosteniți, începând cu marii apostoli ai instigației până jos la micii funcționari ai sindicatelor și la oamenii de încredere și oratorii discuționiști, au fost sutele de mii de întruniri, la cari, în odăite de cârciumă înecate în fum, stând pe masă, oratorii aceștia populari băteau la cap mulțimile și au știut să dobândească o cunoștință fabuloasă a acestui material uman, care i-a pus în situația de a putea alege cele mai potrivite arme de ofensivă pe a ena opiniei publice. Și au fost mai departe giganticele demonstrațiuni de masă, revistele cu sute de mii de oameni, cari au inoculat omului simplu și mizer convingerea mândră de a fi, deși vierme mic, membrul unui balaur mare, sub a cărui respirație de foc această burghezie haină se va topi în foc și flacără, iar dictatura proletară își va sărbători triumful final. Din această lume a

propagandei au venit apoi oamenii cari erau dispuși și pregătiți să citească o presă social-democrată, o presă, însă, care nu este scrisă, ci vorbită, căci pe când în lagăra burgheză profesori și savanți, teoreticieni și scriitori de tot soiul încearcă câteodată să și vorbească, în marxism oratorii încearcă uneori să scrie și ei“.

„In luptă pentru convertirea adversarului, — scrie mai departe Adolf Hitler, — oratorul va dobândi încetul pe încetul acea finete minunată pentru condițiunile psihologice ale propagandei, cari îi lipsesc mai totdeauna scriitorului. De acea scrisul în efectul său limitat, va servi, în genere, mai mult întru păstrarea, întărirea și adâncirea unor păreri sau principii existente. Toate răsturnările is orice într'adevăr mari n'au fost stârnite prin cuvântul scris, ci cel mult au fost întovărășite de el. Să nu se creadă că revoluțiunea franceză s'ar fi putut naște prin teorii filosofice, dacă n'ar fi găsit o armată de instigatori condusă de demagogi de cel mai mare stil, cari au biciuit suferințele poporului chinuit, până când a izbucnit acel vulcan care a înmărmurit toată Europa. Așijderea cea mai mare răsturnare revoluționară a timpilor noi, revoluția bolșevică în Rusia, nu este rezultatul literaturii lui Lenin, ci consecința activității oratorice străbătute de ură a nenumăraților apostoli ai instigației mai mari

sau mai mici. Poporul analfabeților n'a fost într'adevăr entuziasmat pentru revoluția comunistă prin lectura teoretică a unui Karl Marx, ci prin paradisul pe care-l zugrăveau prin cuvinte mii de agitatori, toți în serviciul unei singure idei. Intelectualii germani cred că scriitorul este în mod necesar superior intelectualmente oratorului. Această părere este ilustrată cu prețiozitate de către ziarul național amintit, care face remarca că deziluzia se ivește oridecâteori vezi discursul tipărit al unui mare orator recunoscut. Aceasta îmi aduce aminte de o altă critică, pe care o auzisem în cursul războiului: cuvântările lui Lloyd George, pe atunci ministru al muniției, erau plasate sub lupa criticismului, ajungându-se la concluzia plină de duh că aceste cuvântări sunt produse ieftine din punct de vedere intelectual și științific, banale și dela sine înțelese. În forma unui opuscul mi-au ajuns apoi în mâini aceste cuvântări și a trebuit să râd cu hohote că pentru aceste capodopere psihologice de înrâurire sufletească a masei un obișnuit cavaler al călimarei n'a avut înțelegere. Acest om a judecat aceste cuvântări după impresiunea pe care au produs-o asupra blazării sale proprii, pe când toată truda marelui demagog englez a fost îndreptată să producă un efect cât mai mare asupra masei sale de ascultători și în cuprins

mai larg asupra întregului popor englez de jos. Din acest punct de vedere, însă, cuvântările acestui Englez erau realizări admirabile, deoarece dovedeau o cunoaștere deosebit de minunată a sufletului straturilor largi ale poporului englez. Efectul lor a fost, într'adevăr, colosal. Să se compare în această privință bâlbâiala neajutorată a unui Bethmann-Hollweg. La aparență aceste cuvântări erau mai intelectuale, în realitate, însă, ele evidențiau incapacitatea acestui om de a vorbi poporului său pe care tocmai nu l-a cunoscut. Totuși, creierul de vrabie al unui German mediocru, firește foarte cultivat și foarte științific, nu ezită să aprecieze intelectualitatea ministrului englez cu impresiunea pe care a lăsat-o asupra interiorului său înghețat de știință, o cuvântare destinată să producă efect asupra multimilor și s'o compare cu pălăvrigeala spirituală a unui bărbat de stat german, care dă, desigur, de un mediu prielnic la el. Că Lloyd George a fost nu numai egal în genialitate cu Bethmann-Hollweg, ci, dimpotrivă, de o mie de ori superior, a dovedit-o tocmai împrejurarea că în cuvântarea sa a găsit acea formă și expresie care i-au deschis inima poporului și care i-a facilitat ca întregul popor să servească voința lui. Tocmai primitivitatea limbajului, formele de expresie originară (nu

originală n. a.) și întrebuințarea exemplelor simple și ușor de înțeles, probează capacitatea politică eminentă a acestui bărbat de stat englez. Căci cuvântarea unui bărbat de stat către poporul său nu trebuie măsurată după impresiunea pe care o lasă asupra unui profesor universitar, ci după efectul pe care-l produce asupra poporului. Și acesta singur este măsurătorul genialității unui orator.“

„Mișcarea național-socialistă, — scrie cu drept cuvânt doctorul Josif Goebbels, — a devenit mare prin oratori, nu prin jurnaliști.“ ¹⁰⁾

Dacă catolicismul are o influență creștină mai mare ca ortodoxismul, aceasta se datorește predicatorilor. La noi național-țărănișmul este opera nenumăraților vorbitori cari au invadat satele. Presa oficială a național-țărănișmului a fost totdeauna o presă slabă și asupra operei publice propriu zis n'a avut nici o înrăurire. Presa zisă independentă i s'a atașat după ce național-țărănișmul marcase succese răsunătoare. Puterea național-țărănișmului se trage din satele ardelen. Și în aceste sate n'a pătruns nici presa național-țărăniștă și cu atât mai puțin presa zisă independentă din Ca-

10) Dr. Joseph Goebbels „Kampf um Berlin“, vol. I., p. 76, Frz. Eher Nachf. G. m. b. H., München, 1932,

pitală.

Asupra imperialismului cuvântului în viața publică păstrez o amintire personală.

Prin anul 1924, dl Octavian Goga a rostit o conferință în fața studențimei, la Teatrul Național din Cluj. *Își cunoștea, deci, materialul psihologic.* Conferința a avut un răsunător succes. Multă vreme conferința dlui Octavian Goga a constituit subiectul de conversație preferit. Și ascultătorii își aduc și azi cu vioiciune aminte de ea. Dl Octavian Goga a scris sute de articole, și articole strălucite. Totuși, toate la un loc n'au avut efectul conferinței dela Cluj. Ele, articolele strălucite n'au avut efect decât în cercul limitat al tirajului „Țării Noastre”. Dar numai un efect efemer. Ca toate tipăriturile.

Ilustrativă este și lupta între partidul național și dl Octavian Goga în Ardeal. Dl Octavian Goga a dus lupta cu condeiu, și încă cu o peniță fosforescentă. Nimeni în tabăra partidului național nu s'a putut compara cu d-sa. Partidul național a dus, însă, lupta cu cuvântul viu al nenumăraților lui agitatori. Rezultatul? Dl Octavian Goga a fost învins.

Cităm deasemenea conștiatarea făcută anul trecut de către d. Pierre Cot, vicepreședintele partidului radical-socialist din Franța: „Noi nu admirăm orbește, noi știm că în ciuda libertății

juridice marea noastră presă trebuie să asculte prea adeseori interesele economice ale celor mari. Partidul meu trebuie să sufere din acest motiv mai mult ca oricare alt partid și totuși, el a avut cele mai multe mandate în alegeri. Toate marile ziare ne au atacat și boicotat“.

Dacă presa ar crea curentele politice sau ar avea influență hotărâtoare asupra lor atunci în fruntea revoluției naționale din Germania ar fi trebuit să fie nu Adolf Hitler, ci Hugenberg, pentru că Hugenberg a fost „regele presei“. Nu numai atât. Ziarele naționaliste ale „regelui presei“ au dus cea mai necruțătoare campanie împotriva lui Adolf Hitler, „demagogul austriac“. Totuși la ultimele alegeri, Hugenberg aliat cu căștile de oțel, combatanții gris organizați în Stahlhelm, și cu d. von Papen abia a obținut 8 la sută din voturi, pe câtă vreme Hitler a întrunit 44 la sută din voturi.

Din istoria culturii smulg un exemplu ce ilustrează teza noastră.

Iesuiții și ianseniștii erau într-o vehementă luptă în veacul al XVII-lea. Era o discuție înflăcărată, dacă învățăturile lui Iansen sunt creștinești sau eretice? D-și discuția a fost foarte focoasă, numărul acelor care au citit cartea „Augustinus“ a episcopului de Ypern a fost extrem de redus. Un iesuit cu antene psihologice fine a observat această împre-

jurare și a făcut un extract din cele trei foliante groase, reducându-le la cele „cinci principii“ celebre. (Pun pariu că cititorul nu cunoaște aceste principii celebre). La îndemnul insistent al majorității covârșitoare a episcopilor, Papa a osândit ca eretice cele cinci propozițiuni prin bula sa „Cum occasione“. „Inocențiu, — scrie René Fülöp-Miller, — a socotit necesar să condamne pe rând cele „cinci principii“, dat fiind, însă, că atât el, cât și cardinalii lui n'au citit vreodată cartea lui Iansen, sfântul părinte s'a abținut a indica în care pagină a „Augustinului“ se află aceste opinii eretice“. Ianseniștii au declarat că se supun ca buni catolici bulei papale, cu atât mai vârtos, cu cât cele „cinci principii“ eretice nu se află în cartea lui Iansen. Doctorul Arnauld, un polemist certăreț, a îndăogățat scripitorul, că cele „cinci principii“ nu se află în cartea lui Iansen, se află, însă, la Augustin și la alți părinți ai bisericii. „Clericii francezi, și mai ales iesuiții s'au indignat de susținerile lui Arnauld, dat fiind, însă, că nici unul din acești clerici n'a citit cartea lui Iansen, fiecare a putut să afirme, încrezător pe infailibilitatea papei, că acele principii eretice se află în adevăr în opera episcopului de Ypern. Cel mai potrivit lucru ar fi fost să se citească, în sfârșit, cartea lui Iansen și să se stabilească, dacă cele „cinci principii“

se află întrânsa sau nu; tuturor participanților le era, însă, groază de această muncă și au preferat se recurgă la cele mai complicate mijloace auxiliare, pentru a-și apăra dreptatea pe altă cale. Au pornit să discute, dacă în toate împrejurările hotărârile papei sunt infailibile¹¹⁾

La fel se petrece cu „Capitalul” lui Marx. Toată lumea îl discută. Dar nimeni nu-l citește. Cine l-a citit, însă, știe că tot ce este bun în Marx este dela alții și tot ce e rău e dela Marx.

După cum omul politic superior încarnează sinteza însușirilor umane, oratoria politică este cea mai dificilă și cea mai subtilă realizare dintre toate genurile oratoriei.

De unde provine această putere neașteptată a cuvântului? David Hume a notat cu un extraordinar simț al observației că omul este determinat în toate chestiunile și interesele sale de *opinia* lui. Această opinie este determinată, în primul rând, prin cuvânt. Cuvântul este, deci, acțiune. Numai conducă orii, acești aristocrați ai masei, sunt determinați în acțiunea lor de sbuciumul propriului lor suflet.

Cuvântul crează agitație, concluzia agita-

11) René Fülöp-Miller „Macht und Geheimnis der Jesuiten“, p. 143—150, Th. Knaur Nachf., Berlin, 1929.

ției este obiectivul politic, obiectivul politic frământat prin agitație declanșează mișcarea politică. Ca mișcarea politică să nu rămână un curent steril trebuie să-și creeze un instrument de realizare, organizația politică, partidul. Și după Lenin, un practician și el, organizațiunea este infinit mai importantă ca obiectivul programatic, ideologia.

Partidele revoluționare se întemeiază pe principiul aristocrației.

Nu oricine trebuie să facă parte dintr'un partid politic. Membrii partidului trebuie să fie crema națiunii, elementele superioare, elitele curajului, ale eticei, ale inteligenței, ale energiei și voinței. Aristocrații. Cei mai buni.

Dacă într'un partid pătrund elemente egoiste, materialiste și inferioare, ele reduc puterea combativă a partidului, aservesc partidul intereselor lor josnice și ticăloase, împiedecă și neutralizează acțiunea elementelor idealiste, se coalizează din sentimentul de inferioritate al gelosiei împotriva elementelor superioare, intrighează, calomniază, poartă șoapte la ureche și drept consecință, partidul pierde din puterea sa revoluționară, desamăgește masele și încetul pe încetul, moare. Un șef de partid care n'are simț psihologic și nu știe să facă deosebire între elementele egoiste și, deci, materialiste, decapitează elementele de

elită, și, deci, idealiste, e împăienjănit ca o muscă de elemente inferioare, ca pe urmă să cadă el însuși victimă și să-și monologheze tragedia în solitudinea reflecțiilor filosofice.

În „Mein Kampf“ Adolf Hitler, acest genial organizator, expune cu logică de fier și latină claritate, principiile de organizare a partidelor revoluționare.

„Orice mișcare, — scrie Adolf Hitler, acest genial practician și minunat teoretician în același timp, — trebuie se împartă înainte de toate materialul uman (câștigat prin propagandă n. a.) în două grupuri: partizani și membri. Datoria propagandei este să câștige partizani, cea a organizației să dobândească membri. Partizanul unei mișcări este cine se declară de acord cu obiectivele ei, membru cine luptă pentru ele. Partizanul este convins pentru mișcare prin propagandă. Membrul este îndemnat de organizație de a colabora la câștigarea de noi partizani, dintre cari se pot apoi crește din nou membri. Dat fiind că situația de partizan este condiționată numai de aderența pasivă față de o idee, pe când cea de membru impune apărarea și reprezentarea ei activă, la un număr de zece partizani vor fi maximum doi membri. Partizanul este numai aderentul ideii, membrul este un element de curaj, care trebuie să fie port drapelul ideii și s'o propa-

ge în straturi cât mai largi. Aderența în forma sa pasivă corespunde majorității oamenilor, cari sunt leneși și lași. Situația de membru condiționează o credință activă și deaceia ea corespunde numai unei minorități a oamenilor. Prin urmare, propaganda se va îngriji neîncetat ca o idee să câștige partizani, pe când organizația trebuie să cumpănească cu cea mai mare grijă ca numai elementele cele mai valoroase să fie trecute dintre partizani printre membri. Propaganda încearcă să impună o învățătură întregului popor, organizația prinde în cadrele ei numai pe aceia cari din motive psihologice nu vor deveni un obstacol pentru răspândirea ideii. Propaganda frământă colectivitatea în sensul unei idei și o face coaptă pentru timpul victoriei acestei idei, pe când organizația câștigă lupta prin solidaritatea trainică, organică și combatantă a acelor partizani, cari par a fi capabili și sunt hotărâți să ducă lupta pentru victorie. Victoria unei idei va fi cu atât mai repede posibilă, cu cât propaganda a frământat mai cuprinzător pe oameni în totalitatea lor și cu cât organizația, care duce în mod practic lupta, e mai exclusivistă, mai rigidă și mai puternică. De aci rezultă că numărul partizanilor nu poate fi îndeștul de mare, pe când numărul membrilor va fi mai repede prea mare decât prea mic. Când propaganda a îmbibat întreg popo-

rul cu o idee, organizațiunea poate trage consecințele cu o mână restrânsă de oameni. Propagandă și organizație, adică partizani și membri, stau așadar într'un anume raport de reciprocitate. Cu cât a activat mai bine propaganda, cu atât mai restrânsă poate fi organizația, și cu cât e mai mare numărul partizanilor, cu atât mai modest poate fi numărul membrilor, și invers. Cu cât e mai slabă propaganda, cu atât mai mare trebuie să fie organizația, și cu cât rămâne mai mică armata de partizani a unei mișcări, cu atât mai mare trebuie să fie numărul membrilor, dacă vrea să conteze pe succes. Întâia datorie a propagandei este să câștige oameni pentru organizația de mai târziu, întâia datorie a organizației este să câștige oameni pentru continuarea propagandei. A doua datorie a propagandei este destrămarea stării existente și îmbibarea opiniei publice cu noua învățătură, pe când a doua datorie a organizației trebuie să fie lupta pentru putere, pentru a realiza prin ea victoria finală a învățăturai. Succesul răsunător al unei concepții revoluționare va fi câștigată totdeauna atunci prin luptă, când noua concepție de viață este propovăduită, pe cât e cu putință, tuturor oamenilor și când mai târziu, dacă este necesar, va fi impusă, pe când organizațiunea ideiei, adică mișcarea va îngloba numai atâția membri

câți vor fi necondiționat necesari pentru ocuparea centrului de nervi al statului în chestie.

„Aceasta înseamnă, cu alte cuvinte, următoarele:

„În toate marile mișcări revoluționare propaganda va răspândi înainte de toate ideea acestei mișcări. Ea va încerca neostenit să clarifice celorlalți făgașul ideilor noi, să-i atragă pe terenul ei sau cel puțin să-i clinească în convingerile lor de până atunci. Cum, însă, propagarea unei învățături, adică propaganda trebuie să aibă o coloană vertebrală, învățătura va trebui să-și creeze o organizație puternică. Organizația își primește membrii din rândurile partizanilor recrutați prin propagandă. Numărul partizanilor va crește cu atât mai repede, cu cât propaganda este mai intensivă, și ea va putea activa cu atât mai eficient, cu cât e mai puternică și mai solidă organizațiunea, care-i stă la spate. Datoria cea mai înaltă a organizației este, deci, să grijească ca neînțelegerile intestinale din sânul membrilor unei mișcări să nu ducă la spărtură și prin aceasta la slăbirea activității mișcării, mai departe, ea trebuie să grijească ca spiritul ofensivului hotărât să nu moară, ci să fie mereu înnoit și fortificat. Deaceia, numărul membrilor nu trebuie să crească la infinit, din contră: dat fiindcă numai o fracțiune a omenirii este în-

zestrată cu energie și curaj, o mișcare care și-ar spori la infinit organizația ar slăbi într-o bună zi în mod necesar. Organizația, — (numărul membrilor ei,) cari cresc dincolo de un anumit nivel, pierde încetul pe încetul puterea lor de luptă și nu mai sunt capabile să sprijinească, adică să valorifice în mod hotărât și ofensiv propaganda unei idei. Cu cât o idee este mai mare și mai revoluționară, cu atât mai activistă va fi echipa de membri, deoarece din cauza forței revoluționare a învățături ei e legată de primejdie pentru stegarii ei, primejdie care este prielnică să țină la distanță pe cerberii mici și lași. Ei se vor socoti în mod tacit partizani, dar vor refuza să recunoască aceasta în mod public, prin calitatea de membru. Prin aceasta, însă, organizația unei idei într'adevăr revoluționare va absorbi ca membri numai partizanii cei mai activiști, recrutați prin propagandă. Tocmai activismul membrilor unei mișcări, pe care-l garantează selecțiunea naturală, constituie condițiunea prealabilă pentru propagarea egal de activă a ideilor ei și realizarea lor printr-o luptă dusă cu succes. Cea mai mare primejdie care paște o mișcare este numărul membrilor crescut anormal în urma unor succese prea rapide. Căci cu cât o mișcare este mai ocolită de oameni egoiști și lași atâta timp cât trebuie să ducă o luptă amară, atâta de repede obișnuiesc

aceștia să acapereze calitatea de membru, dacă prin desvoltarea mișcării s'a realizat sau e probabil triumful partidului. Iată motivul pentru care multe mișcări victorioase din slăbiciuni interioare inexplicabile, eșuiază în pragul succesului sau mai precis în pragul ultimei realizări a voinței ei, încetează lupta și în cele din urmă, mor. În urma primei victorii au intrat atâtea elemente rele, nedemne și mai ales lașe în organizație, încât aceste valori inferioare au câștigat supremația față de elementele de luptă și au aservit mișcarea intereselor lor, au coborât-o la nivelul lașității lor și nu fac nimic să desăvârșească victoria ideii originare. Prin aceasta fanatismul ideii dispare, spiritul combativ e paralizat, sau după cum obișnuiește a se exprima în asemenea cazuri lumea burgheză: „În vin s'a turnat apă.“ Și atunci, firește, copacii nu pot crește la cer. De aceea este absolut necesar ca de îndată ce succesul se anunță la orizont, o mișcare să închidă registrele de înscriere, iar mai departe să nu întreprindă augmentarea organizației decât cu cea mai mare prudență și numai după cel mai scrupulos examen. Numai astfel se va putea menține sâmburele mișcării, nefalsificat, proaspăt și sănătos. Ea trebuie să poarte grija ca exclusiv acest sâmbure să conducă mai departe mișcarea. Din tulpina vechei mișcări tre-

bue să se ocupe nu numai toate pozițiile importante ale formațiunii cucerite, ci din sânul ei trebuie să se formeze și toată conducerea. Și aceasta atât timp, cât principiile și învățăturile partidului nu vor deveni fundamentul și conținutul noului stat. Numai atunci se poate transmite constituției zămislită din spiritul nou deosebit, conducerea. Aceasta se săvârșește, însă, iarăși, în luptă reciprocă, deoarece aceasta e mai puțin o chestiune a părerii oamenilor, cât jocul și efectul unor puteri, cari pot fi sesizate la început, dar nu pot fi diriguite pe veci: *Toate marile mișcări, fie de natură religioasă sau politică, își datoresc succesele puternice numai pătrunderii și aplicării acestor principii, cu deosebire, însă, succese durabile nici nu se pot imagina fără respectarea acestor legi*.¹²⁾

Technica partidelor revoluționare întemeindu-se pe principiul aristocrației, principiul egalității cedează principiului ierarhiei. Principiul egalității încearcă să netezească deosebirea între cei buni și cei răi, între cei capabili și cei incapabili, între cei tari și cei slabi. E absurd, însă, a proclama egalitatea între cei răi și cei buni, între cei incapabili și cei capabili, între materialisti și idealisti, pentru că cei bun și cei răi, cei înzestrați și cei neîn-

12) Adolf Hitler, „Mein Kampf“, p. 651—657.

zestrați, cei idealști și cei egoiști nu sunt egali. Ei sunt inegali. Egali nu sunt decât cei răi cu cei răi, și cei buni cu cei buni. Partidul revoluționar se întemeiază, deci, pe inegalitate, ierarhie, aristocrație.

Nu numai atât. Toate organizațiunile revoluționare s'au impus și au durat numai în măsura în care au respectat principiul aristocrației, care se caracterizează în deosebi prin două note esențiale: *jertfa și curajul*.

Creștinismul, care este cea mai mare și cea mai reușită revoluțiune, s'a călăuzit tot de principiul aristocrației. După toate regulile creării marilor mișcări, Iisus Christos a început propovăduirea cuvântului lui Dumnezeu. După ce a predicat nouile idei morale și cuvântul său fascinant a răscolit sufletul mulțimilor, Iisus Christos a început selecțiunea valorilor, alegerea elitelor morale, cari aveau să-l ajute în propaganda lui creștină. Ei au fost apostolii, aristocrații aderenților lui Iisus Christos. Ei au fost aristocrați nu numai prin împrejurarea că s'au încălzit cel mai înflăcărat de învățăturile prea dulcelui fiu al lui Dumnezeu, dar și prin jertfa pe care au adus-o, părăsindu-și mijloacele de existență și prin curajul pe care l-au avut de a înfrunta primejdia persecuției fariseilor. Apostolul Mateiu scrie: „De atunci începu Iisus să propovăduiască și să spună: „Po-

căiți-vă, căci s'a apropiat împărăția cerurilor". Pe când umbla pe lângă marea Tiberiadei, a văzut doi frați, pe Simon ce se numește Petru și pe Andreiu, fratele lui, cari aruncau mreaja în mare, căci erau pescari. Și le-a zis: „Veniți după mine și vă voi face pe voi pescari de oameni." Iar ei lăsându-și mrejele în clipa aceea, au mers după el. De acolo, mergând mai departe, a văzut alți doi frați, pe Iacob al lui Zevedeu și pe Ioan fratele lui, în corabie cu Zevedeu tatăl lor, dirigându-și mrejele, și i-a chemat. Cari îndată *lăsând corabia și pe tatăl lor*, au mers după el." (Cap. IV., 17—22) Nu este o împlinire, ci o împlinire a selecțiunii că Iisus Christos nu înțelege să înglobeze în rândurile ucenicilor pe tatăl lui Iacob și Ioan, pe Zevedeu ci îl lasă împreună cu simbrașii lui în corabie. (Marcu, cap. II, 20) Că aristocrații unei idei trebuie să se jertfească și să se lapede de toate interesele lor, e tâlcuit minunat în parabola tânărului celui bogat. „Când (Iisus) ieșea în drum să plece, cineva a alergat la el și căzând în genunchi înaintea lui, l-a întrebat: „Învățătorule bun, ce să fac ca să moștenesc viața veșnică?" Iisus atunci i-a răspuns: „De ce îmi zici bun? Nimeni nu este bun, fără nu mai unul Dumnezeu. Tu știi poruncile: Să nu precurveși, să nu ucizi, să nu furi, să nu mărturisești strâmb,

să nu înșeli pe nimeni, cinstește pe tatăl tău și pe mamă ta“. Dar el îi zise: „Învățătorule, acestea toate le-am păzit din tinerețele mele. Ci Iisus privind la el *îi fu drag* și-i zise: „Un lucru îți mai lipsește: Du-te, vinde tot ce ai, dă săraci'or și vei avea comoară în cer, apoi vino, i-ați crucea și urmează-mă“. „Atunci el, posomorîndu-se la acest cuvânt, a plecat întristat, căci avea multe bogății. Iar Iisus, uitându-se în jur, zis-a către ucenicii săi: „Așa de greu intra-vor cei avuți în împărăția lui Dumnezeu! (Marcu, cap. X, 17—23) Tinărul este aderentul de totdeauna din toate mișcările revoluționare, care este partizanul noilor idei, dar nu se poate lepăda de interesele lui, nu se poate jertfi ca să lupte activ pentru triumful învățăturii noi. De aceea, el nici nu va face parte din elita conducătoare, pentru că ar fi un element pasiv. După această întâmplare a tinărului boțat cu suflet frumos, dar fără tăria jertfei, „Petru prinse a zice: (lui Iisus Christos) „Iată, noi am lăsat totul și am venit după tine“. Iisus răspunse: „Adevăr grăesc vouă, nu este nimeni care să-și fi lăsat casă, sau frați, sau surori, sau mamă, sau tată, sau copii, sau țarină, pentru mine și pentru evanghelie, care să nu ia însuțit, acum în vremea aceasta, case și frați și surori și mame și copii și țarine (deși) cu prigoniri, iar în veacul ce

va să vie viața veșnică. Mulți, însă, fiind întâiu vor fi pe urmă, și cei din urmă, în frunte". (Marcu, cap. X, 28 — 31). În dojenirea lui Petru, Iisus Christos accentuează după lepădarea de sine al doilea element esențial al aristocrației: curajul de a înfrunta primejdia și prigoana fariseilor de totdeauna. „Apoi (Iisus) a început să-i învețe că fiul omului trebuie să pătimească mult și să fie urgisit de bătrâni, de mai marii preoților și de cărturari și să fie omorât, iar după trei zile să învieze. Și spunea acest cuvânt pe față. Atunci Petru, luându-l la sine, a început să-l dojenească. Dar Iisus întorcându-se și uitându-se la ucenicii săi, a certat pe Petru și i-a zis: „Mergi înapoia mea, satana, că tu nu cugești cele ce sânt ale lui Dumnezeu, dar cele ce sunt ale oamenilor". Apoi a chemat la sine mulțimea împreună cu ucenicii și le-a zis: „*Oricine vrea să vie după mine, să se lăpede de sine, să-și ia crucea și să-mi urmeze*". (Marcu, cap. VIII, 31—34) În parabola sămănătorului, Iisus Christos gradează slăbiciunile mulțimilor, cari revin constant în toate mișcările revoluționare și care îndrituiesc și impun selecțiunea minorității aristocratice. „Și iarăși a început Iisus să învețe lângă mare și s'a adunat la el mulțime de norod, astfel că el a intrat în corabie și stătea pe apă, iar toată mulțimea era lângă mare, pe uscat. Și-i

învăța mult în parabole și le grăia în învățătura lui. Ascultați: „Iată, ieșit-a sămănătorul să samene. Și a fost așa că pe când sămăna, o sămânță a căzut lângă cale și păsările cerului au venit și au mâncat-o. Ci alta a căzut în loc pietros, unde nu avea pământ mult și degrabă a răsărit, pentru că nu avea strat adânc, iar când s'a înălțat soarele, s'a vestejit și neavând rădăcină s'a uscat. Altă sămânță a căzut în mărăcini și au crescut mărăcinile și au înăbușit-o și roada nu a dat. Iar altele au căzut pe pământul cel bun și suindu-se și crescând au legat rod și au adus una treizeci, alta șasezeci, alta o sută. Și zise: „Cine are urechi de auzit să audă“. Iar când a fost singur cei ce erau pe lângă el, împreună cu cei doisprezece, l-au întrebat despre parabole. Atunci le-a răspuns: „Vouă vă e dat (să știți) tainele împărăției lui Dumnezeu, dar pentru cei de afară totul se face în pilde, ca uitându-se să nu vadă și auzind cu urechile să nu înțeleagă ca nu cumva să se întoarcă și să li se ierte păcatele. Apoi le a zis: „Nu pricepeți pilda aceasta? Dar cum veți cunoaște toate pildele (celelalte)? Cel ce sămăna, sămăna cuvântul, cei de lângă cale, aceștia sunt la cari se sămăna cuvântul, dar când îl aud, numai decât vine satana și ia cuvântul cel semănat în inimile lor. Așijderea cei sămănați în loc pietros, aceștia sânt cari,

când aud căvântul, îl primesc degrabă cu bucurie. Dar n'au rădăcină întru sine, ci sunt până la un timp, apoi când se întâmplă strâmtorare sau goană, pentru cuvânt, îndată se smintesc. Alții sunt sămănați între sprini, aceștia sunt cei ce ascultă cuvântul, dar grijile veacului și înșelăciunea bogăției și poftele după celelalte pătrunzând în ei, înăbușesc cuvântul și se face neroditor. Iar cei sămănați pe pământul cel bun, aceștia sunt cei ce ascultă cuvântul și-l primesc și aduc roadă, unul treizeci, altul șasezeci și altul o sută." (Marcu, cap. IV, 1—20).

După ce ideile bunului Iisus Christos au prins rod în inima mulțimii, potrivit cu principiul de consolidare a revoluțiilor, s'a pornit organizarea creștinismului în cadrele materiale ale biseeciei. Ca să fie viabilă biserica s'a organizat pe temeiul principiului aristocrației. Aristocrații bisericii sunt preoții, oameni cari se cred chemați a sluji cuvântul Domnului pe scoarța terestră. Ei sunt elementele de elită ale moralei, ei sunt elementele alese ce jertfesc voluptatea vieții pământene, pentru un scop infinit mai înalt: încreștinarea sufletului deaproapelui. Cu cât selecționarea elementelor se face în limita principiului aristocrației, cu atât biserica este o realitate mai vie în inima credincioșilor. Când preoții n'au fost aristocrați ai

moralei, ai curajului, ai jertfei și energiei și n'au știut să ia lupta pieptis cu asalturile imoralității ce sunt legate de lutul ființei umane, când ei n'au știut să învingă propagarea și propaganda imoralității ce-și găsește atâția slujitori printre așa zișii oameni de știință și printre ideologi idioți, creștinismul a trecut totdeauna prin umbra unei crize adânci. Dacă catolicismul are o sferă de influență mai largă ca ortodoxismul sau protestantismul aceasta se datorește respectului mai adânc al principiului aristocrației. Catolicismul impune preotului celibatul, ortodoxismul și protestantismul recomandă și impune chiar căsătorirea slujitorului altarului. Renunțarea la viața sexuală este o jertfă pe care numai elementele de elită o pot aduce, acei cari cred că pot duce o viață de aspră lepădare de sine. Prin urmare, acest sacrificiu al voluptății sexuale este un admirabil mijloc de selecționare a elementelor chemate a sluji cuvântul Domnului. Și tocmai prin această selecțiune aristocratică și prin înprospătarea permanentă a bisericii cu energiile aristocratice din sânul poporului, catolicismul a izbutit să aibă cea mai adâncă și cea mai întinsă influență în lumea creștină.

Dintre toate ordinele religioase, ordinul iesuiților a avut cea mai covârșitoare influență.

Dacă iesuitismul a avut o înrâurire mai adâncă ca, de pildă, ordinul franciscanilor, dominicanilor, benedictinilor, etc, această predominanță se explică prin aplicarea cea mai riguroasă a principiului ierarhiei.

Ordinul iesuiților s'a recrutat din rândurile aristocrației morale, din acele elemente de elită ce au fost capabile să treacă examenul torturant al „exercițiilor spirituale“ întocmite de Ignățiu de Loyola, să renunțe la eul satanic spre a se identifica cu poruncile lui Dumnezeu prin cea mai aspră strunire a voinței, să se dedice binelui deaproapelui, să trăiască pentru fericirea altora, să se culce chiar într'un pat cu leproșii spre a-i consola și a-i asista în maladia lor de argint, să înfrunte cu viața cele mai amenințătoare primejdii, pentru a sluji voința divină pe pământ. Când în veacul al XVII-lea s'a fondat acel „Honorable Society and Fraternity of Freemasons“, francmasoneria ca să se mențină a trebuit să facă apel la principiul aristocratic al ierarhiei. Mihail Ramsay simțind că dacă francmasoneria rămâne fidelă principiilor ei destructive și în organizarea lojelor se distruge, a introdus în 1732 așa numitele „grade superioare“, deci, ierarhia, care în spiritul ei este antifrancmasonic. Mihail Ramsay a și fost aspru combătut de francmasoni și a fost învinuit că sub influ-

ența iesauiților a întrodus ierarhia antifrancmasonică. Totuși, organizațiunea ierarhică s'a păstrat și numai grație acestui principiu, francmasoneria care prin structura sa spirituală este dizolvantă, s'a putut menține. Și în anul 1902 istoricul mason I. G. Findel¹³⁾ a luat poziție împotriva ierarhiei „gradelor superioare“, nedându-și, însă, seama că fără acest principiu aristocratic și antifrancmasonic, întregul eșafodaj al francmasoneriei s'ar fi prăbușit sub acțiunea propriului lui spirit dizolvant.

„Das Prinzip der kleinen Zahl“, minoritatea aristocratică se afirmă în orice organizație viabilă și fără acest principiu orice organizație este menită peririi. Inșiși comuniștii practiciani au trebuit să facă derogare dela ideologia marxistă, divizând mulțimile comuniste în simpatizanți și membri activi ai partidului. Dat fiind, însă, că marxismul este o ideologie materialistă, care reduce toată istoria la lupta dintre exploatatori și exploatați, o luptă în care beligeranții nu sunt decât expresia raporturilor de producție dintr'un moment dat, neavând, deci, nici o vină în această luptă, oamenii crescuți în această ideologie amorală, care nu înțeleg adevărul limpede al lui Iisus Christos „că din inimă purced:

13) I. G. Findel: „Schriften über Freimaurerei“, Leipzig, 1902.

gânduri rele, omoruri, precurvii, curvii, furtişaguri, mărturi mincinoase, hule" (Mateiu, cap. XV, 19), uşor se transformă în profitori fără scrupule, dacă ocaziunea rapacităţii se iveşte; de aceea nici mirare nu este că în sânul partidului comunist s'a dat şi se dă cea mai înverşunată luptă contra oportunismului cu care se învinuesc reciproc conducătorii. Marx-ismul s'a putut afirma în Rusia sovietică prin erezia leninistă faţă de Karl Marx, prin valorificarea principiului minorităţii. Totuşi, pentru că marxismul este amoral, el nu crează aristocraţi autentici, idealişti desintere-şaţi, luptători fără nici o grijă de ei înşişi. Pe mine m'a înfiorat totdeauna egoismul feroce al gorilelor crescute în spirit marxist. Ele n'au morală, n'au scrupul, n'au milă. Cunosc mar-xişti, cari deveniţi peste noapte directori s'au transformat în cei mai groaznici exploataitori ai salariaţilor, marxişti vânători de zestre burgheză, marxişti ce înlesnesc şi participă la cele mai scandaloase afaceri burgheze, scribi marxişti cuibăriţi la oficioase burgheze şi făcând cele mai abjecte servicii, gangsteri ai condeifului, cari au ocrotit prin tăcerea lor de aur tâlhă-rirea a zeci de mii de deponenţi de către ban-cheri evrei, cari au eclerat bancnote albastre în palmile lor jafnice, marxişti cari săvârşesc înfamiile lor cotidiene fără scrupul, fără tulbu-

rare, fără mustrarea conștiinței lor marxiste. Marxismul le oferă în adevăr o ideologie liniștitoare. Ei nu sunt vinovați, ei nu sunt culpabili. Vinovat pentru decadența lor morală este sistemul economic individualist, culpabile pentru canaieriile lor sunt raporturile de producție, vinovată pentru tâlhăria lor este proprietatea particulară. A, dacă n'ar exista această afurisită proprietate particulară, ei ar fi cu desăvârșire cinstiți, ei n'ar fura.

O poveste amară îmi vine în minte.

Un tiran teroriza o țară întreagă. Când suferința stârnea răscoale, rebelii erau arestați cu arcanul și închiși în palatul imens al tiranului. În cele din urmă, harapnicul tiraniei a întins tăcerea asupra întregii țări. Nimeni nu cuteza să scoată o vorbă, nimeni nu îndrăzne să vorbească, nimeni n'a avut curajul să ridice blesteme împotriva tiranului. Din când în când, p porul auzea răcnete înfiorătoare din dosul porții palatului, urlete ce sguduiau văzduhul. Și poporul taciturnizat prin teroarea fără seamăn a împilatorului respira în asemenea clipe cu ușurare. În dosul palatului, printre rebeli se afla un răsfrânt neîmblânzit, un leu nedomesticit, care în urletele lui groaznice era ca o amenințare la adresa tiranului. Și poporul era mulțumit, poporul trăia cu această nădejde a desrobitorului. Într-o zi urletele erau mai fio-

roase, par'că și cerul s'a întunecat. Poporul asculta îngrozit. Desrobitorul era, desigur, chinuit închizițional de hoherii palatului. Ei voiau să stingă, în torturi fără seamăn, viața desrobitorului. Și împintenit ca de o supremă desnădejde, poporul s'a grămădit în fața porții palatului, să elibereze în triumf pe idolul său. A dat năvală asupra porții, poarta s'a deschis și o decepție cruntă s'a reflectat în ochii mulțimii. În mij ocul curții, într'o cușcă impresionantă, o gorilă urla cu desnădejdea unui chinuit. Și atunci, depe balcan, tiranul i-a asvârlit un pachet de tutun, pe care hidosul frate al darvinismului l-a apucat cu fericită bucurie, devorându-l și încetându-și urletele sinistre.

A, dacă muncitorimea ar vedea pe aceste gorile marxiste în cușca băncilor potolindu-și urletele cu bancnote albastre, dacă ar vedea pe acești marxiști cu convingerile în portmonee voluminos garnisite, bătându-și pieptul cu ropote de pumni de dragul prole ariatului, muncitorimea aceasta amăgită i-ar spânzura de felinarii roșii.

Marxismul combate liberalismul. Dar marxismul porcede din aceeaș structură de gândire, din acelaș spirit amoral, ateist și materialist, din acelaș spirit josnic de animalizare umană.

Partidul revoluționar fiind zidit pe principiul aristocrației, pe viața însăși dominată de

principiul selecțiunii și nu de principiul artificial și ireal al egalității, capul său este aristocratul între aristocrați, cel mai bun între cei mai buni, conducătorul. Conducătorul fiind aristos, cel mai bun, cel mai dotat, cel mai moral, cel mai curajos, el nu poate da seama în fața inferiorilor săi. El răspunde în fața poporului și a conștiinței lui, în fața istoriei și a lui Dumnezeu. Toți ceilalți sunt responsabili în fața conducătorului. El îi desenează în locurile de comandament, iar ei au inițiativa cea mai largă în marginea concepției revoluționare și a poruncii conducătorului. Nimeni n'are nici un cuvânt, nici un amestec în raza comandamentului ce li s'a încredințat. Ei sunt suverani. Dar răspund conducătorului. Căci conducătorul, el e geniul, inima și pumnul. Dacă se dovedesc incapabili, leneși și fără curaj, conducătorul îi înlătură fără mi'ă. Pentru că o mișcare se servește nu numai prin aderența sgomotoasă față de ideie, ci mai ales prin activitate și prestațiuni rodnice. Raportul între conducător și membri se fundamentează pe ideia de autoritate, raportul membrilor față de conducător pe ideia de responsabilitate. Partidul revoluționar e guvernat de principiul responsabilității sus și al autorității jos. Principiul responsabilității trăiește prin împlinirea activă a misiunilor cu care au fost însărcinați

membrii partidului, principiul autorității prin popularitatea conducătorului, prin acțiunile lui politice eficace și prin victoria lui.¹⁴⁾

Fascismul își trage viabilitatea din principiul aristocrației. Întreaga structură a fascismului e străbătut de spiritul creator al aristocrației. Toate comandamentele pornesc de sus, ducele este inițiatorul și coordonatorul dinamic al întregii vieți de partid și al statului. „Toate grupările și ierarhiile, — stabilește statutul partidului fascist, — fără de care nu există disciplină și educația poporului, primesc normele de conduită și ordinele de sus, unde numai acolo e posibilă o concepție generală a îndatoririlor și datoriilor, unde se cunosc faptele și meritele, unde numai interesele colectivității sunt călăuzitoare.” Aristocrații regimului fascist sunt squadristii, luptătorii eroi contra teroarei roșii. Ei au frânt Italia sovietică, ei au purtat triumfal steagul noului crez, ei cămășile ne-

14) Autoritatea se razimă, în primul rând, pe popularitate. O autoritate sprijinită numai pe această temelie este încă extrem de slabă, incertă și șovăielnică. Ca autoritatea fundamentată pe popularitate să se consolideze, deținătorul popularității trebuie să tindă a dobândi puterea. Puterea deținută îndelungă vreme devine tradițională. Popularitatea, puterea și tradiția înfrățită în mâinile aceleiași personalități constituie fundamentul de nesdruncinat al autorității. Vezi Adolf Hitler „Mein Kampf“, pg. 579.

gre. Ei au fost fasciile combatante, fascio di combattimento, ei sunt milițienii fasciști de azi, ei sunt coloanele statului fascist, ei sunt sângele și inima, ei sunt scutul fascismului, ei sunt garda capului guvernului, „Capo del Governo“, ei au zămislit acea minunată formă de viață fascistă: „A trăi viteaz și în primejdie; a simți nemulțumirea față de viața comodă și molatecă; a fi gata oricând pentru a fi egal de temerar în viața particulară și în viața publică; a iubi adevărul și a disprețui tot ce este șiretenie; a fi în toate clipele mândru de a fi Italian.“¹⁵⁾ Și tocmai pentru a păstra caracterul aristocratic al fascismului, prin care singur victoria ideii poate fi garantată, partidul fascist nu îngăduie înglobarea elementelor inferioare și egoiste, iar din anul 1928 a închis registrele de înscriere.¹⁶⁾

Pe același principiu al aristocrației e construit partidul național-socialist din Germania. În „Mein Kampf“, Adolf Hitler expune prin-

15) Die Fascistische Lehre, amtliche italienische Veröffentlichung, Verlag E. Rock, Pauen, 1932.

16) Arturo Morspili, vicesecretarul partidului fascist, scrie în studiul său „Die fascistische Partei“: „Die Eintragungen in die Parteiliste wurden von 1928 an gesperrt, um der Partei den Charakter einer fascistischen Aristokratie zu gewährleisten“. „Europäische Revue“, Anul VIII. caietul 11, p. 732, 1932.

cipiile aristocratice de conducere, „die aristokratischen Führerprinzipien“.

„Primul pas, — scrie Adolf Hitler, — care a distanțat în mod vizibil pe om de animal a fost invenția. Invenția se reazimă la origine pe născocirea de șiretenii și trucuri, a căror aplicare înlesnește lupta pentru existență cu alte ființe și uneori îngăduie ca această luptă să se dea cu succes“. ¹⁷⁾

„Toate invențiunile sunt rezultatul creației unei singure persoane. Toate aceste persoane sunt, voluntar sau involuntar, binefăcători mai mari sau mai mici ai tuturor oamenilor. Activitatea lor dă milioanele și chiar miliardele de ființe umane mijloace auxiliare pentru a putea duce lupta pentru existență. Dacă la începutul culturii materiale de azi vedem totdeauna persoane singuratice ca inventatori, cari apoi se întregesc reciproc și continuă să construiască unul pe celălalt la fel se petrece cu aplicarea și traducerea în practică a lucrurilor născocite și descoperite de inventator. Căci la începuturile lor toate procesele de producțiune trebuiesc identificate iarăși cu invențiuni și ca atare atârând de o persoană. Însăși opera intelectuală pur teoretică, care sin-

17) Adolf Hitler. „Mein Kampf“, p. 494.

gură nici nu poate fi prețuită, și totuși, e condiția prealabilă pentru orice al'e invențiuni materiale, apare iarăși ca produsul exclusiv al unei singure persoane. Nu massa inventează și nu majoritatea organizează sau gândește, ci în toate cazuri e numai omul singuratic, persoana. O comunitate umană apare numai atunci bine organizată, dacă înlesnește prin mijloace potrivite activitatea acestor puteri creatoare și o aplică în folosul comunității. Cea mai prețioasă parte a invențiunii, fie de ordin material, fie de ordin teoretic este în primul rând inventatorul ca persoană. A-l pune în valoare în mod util pentru comunitate e prima și cea mai înaltă datorie a colectivității naționale. Organizațiunea însăși nu trebuie să fie decât un instrument de realizare al acestui principiu. Prin aceasta organizația se desrobește de blestemul mecanismului și devine ea însăși ceva viu. (Selecțiunea capacităților și talentelor nu se poate opera în mod mecanic, ci se operează prin lupta continuă de fiecare zi. Organizațiunea prin ideul ce și-l propune de a selecționa valorile după criteriul aristocratic, devine auxiliara instrumentului natural de selecțiune: lupta; „prin aceasta, organizația se desrobește de blestemul mecanismului“. Prin urmare, rostul organizației este să ajute natura în procesul ei de selecțiune aristocratică n. a.) *Ea trebuie să încorporeze strădenia de a ridica capetele dea-*

supra masei, iar pe ea de a o subordona capetelor. Organizația, prin urmare, nu numai că nu trebuie să împiedece ridicarea capetelor din sânul masei, ci dimpotrivă, prin modul ei de organizare, ea trebuie să facă posibil și să înlesnească acest proces în gradul cel mai înalt. Ea trebuie să pornească de a premisa că binecuvântarea pentru omenire n'a venit niciodată dela mulțime, ci dela capetele creatoare, cari trebuie, prin urmare, socotite ca binefăcători ai genului omenesc. A le asigura influența cea mai hotărâtoare și a le facilita activitatea este în interesul colectivității. Desigur, acest interes nu va fi satisfăcut și nu va fi servit prin stăpânirea celor incapabili de a raționa și a celor neputincioși, la nici un caz prin masa miruită, ci prin conducerea celor dotați de a natură cu calități alese. Alegerea acestor capete, după cum am spus, se face înainte de toate prin aspra luptă pentru existență. Mulți se frâng și se distrug, se dovedesc, deci a nu fi chemați cei din urmă și numai puțini apar apoi aleși la sfârșit. În domeniul științei, al creației artistice, în domeniul economiei chiar acest proces al selecțiunii își urmează cursul și azi, deși mai ales în acest din urmă domeniu procesul selecțiunii este grevat de obstacole grele. Administrațiunea statului și la fel puterea incorporată prin organizarea forței armate a națiunii sunt deasemenea dominate de acest

principiu. Pretutindeni domnește încă în aceste domenii ideea personalității, autoritate jos și responsabilitate către persoana superioară, sus. Numai viața politică s'a îndepărtat cu desăvârșire de acest principiu natural.

„Pe când întreaga cultură umană e rezultatul activității creatoare a personalităților, în întreaga comunitate națională, dar mai ales în conducerea ei de sus principiul valorii majorității se afirmă hotărîtor și începe, încetul pe încetul, de acolo, de sus să otrăvească până jos întreaga viață, de fapt s'o dizolve“.¹⁸⁾

Și mai departe: „Cea mai bună constituțiune și cea mai bună structură a statului este aceea care prin cel mai eficace și cel mai firesc criteriu (natürlichste Sicherheit) va ridica capetele cele mai bune ale comunității naționale la importanță conducătoare și la influență diriguitoare. După cum, însă, în viața economică oamenii nu sunt designați de sus, ci trebuie să se ridice ei înșiși prin luptă, și după cum în viața economică școlirea fără de sfârșit începând dela magazinul cel mai mic până la întreprinderea cea mai mare se face dela sine, și numai în fața vieții trebuie să dai examen, tot astfel și capetele politice nu pot fi „descoperite“ deodată. Statul în întreaga sa organizare, începând dela cea mai mică celulă a comunei până la conducerea cea mai de sus a

18) Adolf Hitler, „Mein Kampf“, p. 496 493.

întregului imperiu trebuie să se călăuzească de principiul personalității. Nu trebuie să existe deciziuni prin majoritate, numai persoane responsabile, și cuvântul „sfat“ trebuie să ia înțelesul său original. Fiecare om are, firește, sfătuitori, dar *deciziunea n'o ia decât un singur om*. Principiul, care a făcut la timpul său din armata prusiană instrumentul cel mai minunat al poporului german, va trebuie să devină prin transpunere principiul de reconstrucție al întregii structuri a statului: autoritate pentru orice conducător jos și responsabilitate sus. Nici atunci nu ne vom putea lipsi de aceea corporațiune, care se cheamă azi parlament. Dar consiliile lui se vor mărgini a da numai sfaturi, răspunderea va apăsa, însă, numai asupra unuia singur și totdeauna numai acesta va avea autoritate și dreptul de a ordona. Parlamentele sunt necesare, căci înainte de toate prin ele au putința de a se ridica încetul pe încetul acele inteligențe, căroră mai târziu li se vor putea da însărcinări cu răspundere. Statul populist¹⁹⁾ („Der völkische Staat“) înce-

19) Statul populist se întemeiază pe energiile aristocratice ale poporului. Caracteristica lui nu este delegația puterii de către popor, ci principiul creator al sângelui. Statul populist se reazăimă, deci, pe puterea misterioasă a sângelui. Deacea, în Germania mișcarea antisemită nu este numită antisemitische Bewegung, ci völkische Bewegung, mișcare populistă. Cei mai mulți teoreticieni derivă ideea națională ca o concluzie din

pând dela comună până la conducerea imperiului, nu va avea corporațiuni reprezentative, cari aduc hotărâri prin majoritate, ci numai corporațiuni consulative, cari vor sta la dispoziția conducătorului ales, spre a fi integrate în procesul de producțiune și a prelua după trebuință în anumite domenii răspunderea necondiționată, după cum o are în cuprins mai larg

premisele principiilor revoluției franceze. Este, totuși, surprinzător cum acești teoreticieni neglijează tocmai elementul cel mai important, elementul biologic al ideii naționale : *sângele*. La noi teoreticianul cel mai iscusit al ideii naționale a fost Aurel C. Popovici, iar cel mai profund înțelegător al puterii misterioase și mistice a ideii naționale Mihail Eminescu. Aurel C. Popovici a fost un fervent dușman al liberalismului. Rămâne, totuși, un paradox că în arhitectonica ideii naționale, un spirit așa de fin ca Aurel C. Popovici a întrebuițat pietrișul principiilor liberale. Prin aceasta construcția sa suferă de contradicții ireconciliabile. Eminescu, în schimb, a avut o intuiție genială a ideii naționale. Teoria păturilor suprapuse și principiul aristocrației rămâne „Herzstück“-ul vederilor lui politice. Cu cât ne adâncim în viața politică, cu atât se adâncește în sinea noastră convingerea că Mihail Eminescu a fost singurul cap politic genial al neamului nostru. Păcat, însă, că Eminescu n'a fost decât doctrinar, n'a fost conducător, n'a avut adică calitățile trebuincioase pentru a mișca masele și a-și realiza cu ajutorul lor, ideile. Neamul românesc nu se va putea ridica la o misiune istorică decât prin traducerea în realitate a principiilor politice ale lui Mihail Eminescu. Omul de acțiune care va înfăptui aceste principii va fi cel mai mare bărbat de stat al Românilor. Și ele, aceste principii se vor înfăptui.

Însuși conducătorul sau președintele corporațiunii. Statul populist nu tolerează din principiu ca asupra unor interese specifice, de pildă de ordin economic să fie întrebați spre a da consilii și a pronunța judecăți oameni, cari în temeiul educației și al activității lor nu au priceperea problemei. Statul populist ramifică, deci, dela început corporațiunile sale reprezentative în camere politice și profesionale. Pentru a chezeșui o colaborare rodnică deasupra lor funcționează ca selecțiune un senat special. Nici într-o cameră și nici într'un senat nu se votează. Ele sunt instituțiuni de muncă și nu mașinării de votare. Membrii au vot consultativ, nu vot determinativ. Hotărîrea o dă președintele responsabil. Acest principiu al relațiunii necondiționate între răspundere absolută și autoritate absolută va da la iveală încetul pe încetul o selecțiune a conducătorilor, care astăzi în timpul parlamentarismului iresponsabil nici nu se poate imagina. Prin aceasta constituțiunea națiunii va fi pusă de acord cu acea lege, căreia îi datorește înălțarea pe teren cultural și economic²⁰⁾

Acelăș „Führerprinzip“ stăpânește și în regimul comunist. Toate puterile emană dela partidul comunist și în partidul comunist toate

20) Adolf Hitler, „Mein Kampf“, p. 500—502.

puterile emană dela dictatorul roșu. Comuniștii, însă, n'au curajul de a trage consecințele ultime ale principiului aristocrației. Căci după legile lor constituționale sovietele sunt organe electivă: sovietele inferioare sunt alese de populațiunea muncitoare (alegerea se face pe profesii, sunt excluse profesiunile burgheze, comercianții, preoții, proprietarii de fabrici, etc)“, sovietele superioare de delegații sovietelor inferioare.²¹⁾ Alegerile, însă, nu sunt decât executarea ordinului de sus, transmis prin organele catenare ale ierarhiilor sovietice. Puterea dictatorului roșu este cu atât mai paradoxală, cu cât marxismul neagă cu desăvârșire însemnătatea personalității. Evoluția politică, după marxism, nu este decât monogramul structurii economice a societății. Prin perfecționarea structurii economice se perfecționează și structura politică a societății. Omul politic nu este decât exponentul unei clase, exponentul unor interese de clasă. Nu el influențează mersul evenimentelor politice, ci economicul, pentru că economicul determină politicul. Bolșevicii au divorțat de ortodoxismul marxist și într'un stat agrar ca Rusia, care n'a trecut prin etapa capitalismului industrial, au încercat prin politic să

21) A. A. Bogolepov, Die Staatsorgane und die Parteiorgane im Sowjetstaat, „Zeitschrift für Politik“, Berlin, Dezember 1932.

determine evoluția economică. Prin aceasta, însă, în mod practic comuniștii au negat însăși baza filosofică a marxismului: materialismul istoric. Comunismul rusesc nu este, deci, marxism, ci leninism și stalinism. El ne furnizează proba vie că marxismul nu poate trăi decât printr'o permanentă renegare a spiritului său, prin apostasia dela principiile lui fundamentale. Zămislit din eroare, marxismul nu poate produce decât erori, și când vrea să trăiască, el nu se poate afirma decât prin erezie. Marxismul a creat acest paradox: erezia adevărului față de minciună. Într'un interview acordat falsificatorului de istorie Emil Ludwig (Kohn), Stalin în opoziție cu ideologia marxistă, recunoaște însemnătatea personalității ca factor politic. Trotzki mărturisește cu câtă energie trecea Lenin peste hotărârile membrilor sovietelor.²²⁾ Lenin era personalitate conducătoare și nu se lăsa stânjenit în acțiunile lui prin deciziuni luate cu majoritate de voturi. Lenin simțea instintiv că pentru a asigura victoria ideiei, el, capul sovietelor, el singur are răs-

22) „Trotzki bezeugt, wie selbstherrlich Lenin im Einverständnis mit einem oder dem anderen Genossen sich über offizielle Beschlüsse der Verfassungskommission der Räte hinwegsetzte, bindende Entscheidungen umstieß usw“, Hans v. Eckardt „Grundzüge der Politik“, p. 57.

punderea și dreptul de a proceda așa cum îi dictează capul său.

Nici o organizație revoluționară n'a tras, însă, așa de strălucit consecințele ultime ale principiului aristocrației ca iesaismul. Tempul iesaismul se ridică pe „exercițiile spirituale“²³⁾ și „constituțiunile“ smeritului Spaniol Ignatius de Loyola. Omul trebuie să se identifice cu voința lui Dumnezeu. Ca omul să se poate identifica ca voința Domnului trebuie să se străduiască a găsi voința lui Dumnezeu. Ca să se poată strădui a găsi voința divină trebuie să-și călească voința. Ca să-și poată oțeli voința omul trebuie să se supună și să urmeze prescripțiunile „exercițiilor spirituale“. După cum „prin mers, înaintare, fugă“, corpul poate fi exercitat, tot așa prin exerciții voința poate fi adusă în starea „de a găsi voința divină“, scrie Ignatius de Loyola. Voința corsetată în tiparul „exercițiilor spirituale“ crează disciplina omului față de Dumnezeu. Disciplina este cea mai înaltă virtute. Ea se realizează prin ascult-

23) Brou A: „Les Exercices spirituels de Saint Ignace de Loyola“. Pierre Téqui, Paris, 1922.

Harrasser G: Studien zu den Exercitien des hl. Ignatius. Fel-Rauch, Innsbruck, 1925.

Loyola Ignatius v.: „Die geistlichen Übungen. O. Recht-Verlag. München, 1921.

tare și supunere²⁴⁾ oarbă. „Pentru înaintare este util ca toți să ne supunem unei discipline desăvârșite, privind pe superior, oricine ar fi el, ca locțiitorul lui Iisus Christos, — devotându-ne lui prin smerenie lăuntrică și dragoste“. (Regula 31 din Constituțiune). Disciplina realizează „unio mystica“ cu voința lui Dumnezeu, deoarece superiorul e locțiitorul lui Christ. „Cine vrea să atingă starea disciplinei depline, — spuneau iesuiții, — trebuie să-și desbrace voința și să îmbrace voința divină, impusă prin superior“. Ignățiu de Loyola distinge trei grade ierarhice ale disciplinei: o formă „foarte nedesăvârșită“, „disciplina faptei“, care se măginește a executa însărcinarea dată, a doua aceea care identifică voința inferiorului cu voința superiorului, „această treaptă stârnește bucuria disciplinei“, și cea mai înaltă este aceea prin care inferiorul „nu numai voește, dar și gândește ca superiorul, supunându și judecata aceleia a superiorului său, în măsura în care voința smerită poate să incline intelectul“. Cea- ce echivalează cu jertfa propriei convingeri.

24) Schoell E: „Der jesuitische Gehorsam“. Eugen Strien, Halle a. d. S., 1891.

Psihologul norvegian Th. Schjelderup-Ebbe demonstrează prin observațiuni psihologice că păsările și alte animale prezintă între ele relații ierarhice precis definite.

Pe această structură aristocratică a iesuitismului e construit întregul aparat ierarhic al companiei lui Iisus. Nici într'un ordin religios comandantul suprem nu are puteri așa de pline ca în ordul iesuiților. El, generalul ordinului, are dreptul de a numi după buna sa judecată pe orice funcționar al companiei lui Iisus.²⁵⁾

„Disciplina cadaverică“ a acestor idealisti fără seamăn a creat acele minuni cari în profida tuturor calomniilor francmasonice rămân mărturii vii ale jertfelor supraomenești ale companiei lui Iisus, și acest principiu aristocrat al voinței disciplinate a înrădăcinat influența ei binefăcătoare în istoria popoarelor și i-a asigurat trăinicia până în ziua de astăzi în ciuda persecuțiilor bestiale suferite din partea liberalismului și a statului liberal, care nu voia să aibă nici un baraj în calea imoralităților spăimântătoare cu care avea să copleșească umanitatea de azi.

25) „Das geistliche Tagebuch des hl. Ignatius von Loyola, Pustet, Regensburg, 1922.

Brucker I: „La Compagnie de Jésus“, Beauchesne, Paris, 1919.

Arsac, J. D.: „Die Jesuiten. Ihre Lehre, ihr Unterrichtswesen, ihr Apostolat“. Carl Sartori, Viena, 1867.

Boehmer, H.: „Studien zur Geschichte der Gesellschaft Jesu, Bonn, 1914.

Revoluțiile n'au izbutit decât în armura disciplinei. Fără disciplină, revoluțiile au naufragiat. Disciplina se realizează prin cucerirea sufletului, prin convingere. De aceea, toate mișcările revoluționare au ca prim obiectiv cucerirea sufletului mulțimei, sădirea noului crez în inima masselor. Dar nu întreg poporul poate fi convins. Ci numai o parte a națiunii. Minoritatea aristocratică. O națiune în stare prerevoluționară se compune, în genere, din trei elemente: elementele ticăloase active, minoritatea jafnică care nenorocеște țara, elementele aristocratice active, cari luptă pentru întronarea ordinii revoluționare, a unei ordini ideale față de cea existentă, și între acesle două elemente, la mijloc, majoritatea națiunii, elementele pasive, a căror ticăloșie se măsoară după impasibilitatea lor ego stă față de ruinarea patriei. Lupta între cele două minorități se dă în primul rând pentru cucerirea acestei majorități neutrale. Cu cât o națiune este mai sănătoasă, deci, mai vitală, cu atât mai repede majoritatea aceasta pasivă se va atașa tacit minorității aristocratice și-i va înlesni dobândirea puterii. Cu cât o națiune este mai lipsită de instinctul de conservare, cu atât majoritatea aceasta va rămânea mai impasibilă față de eforturile eroice ale minorității aristocratice. O națiune cangrenată de lepra imoralității nu poate crea

din sânul ei o minoritate aristocrată combatantă. În acest stadiu, națiunile mor. Vitalitatea, sănătatea și moralitatea unei națiuni se măsoară după gradul de amestec al acestor trei elemente în viața publică.

Dar pentru că nu întreaga națiune poate fi cucerită prin cuvânt, prin argumentațiune, prin propagandă, prin dragoste de patrie, apare necesitatea inexorabilă a teroarei. Căci totdeauna va exista o minoritate, care nu se va lăsa convinsă prin suflet. Aceștia sunt ticăloșii de totdeauna ai unei națiuni. Față de aceste elemente un singur argument este eficace: *teroarea*. Teroarea începând dela amenințarea inofensivă, fără urmări, până la desființarea fizică. Niciodată un excroc înăscut nu va fi convins prin argumente ideale de a nu fi ceea ce este; niciodată un liberal (liberalul prin exagerarea egoismului disprețuește interesele colectivității în profitul intereselor sale personale) nu va fi convins de a ține seamă de interesele națiunii, de a-și integra interesele în limita intereselor publice. De aceea, liberalul trebuie paralizat și neutralizat în viața politică. Căci dacă cuvântul onest are rezonanță în sufletul omului onest, în sufletul ticălosului argumentele de ordin obștesc n'au răsunet. Dar în fața teroarei, el, lupul sgomotos devine blând ca un miel. Dar dacă asupra ticălosului numai

teroarea este operantă, omul bun trebuie câștigat prin cuvânt, prin sensibilitatea cuceritoare a sufletului, prin vibrațiunile emoționante ale inimii. Pe acesta teroarea nu-l înjosește în lașitate, nu-l demoralizează, nu-l dezarmează, ci-l îndârjește și-l ridică aproape de Dumnezeu. Dacă rațiunea propagandei este cucerirea sufletelor frumoase, teroarea își are legitimațiunea în ticăloșia umană. Macchiavelli, ale cărui observațiuni psihologice asupra nemerniciei omenesti vor rămânea pe veci neclintite, are în capitolul XVII din „Principe“ un pasaj luminos asupra tezei „dacă este mai bine să fii iubit decât temut?“ „Se naște întrebarea, — scrie genialul Florentin, — este mai bine să fii iubit decât temut, sau mai bine să fii temut decât iubit? Răspund că ar trebui să fie și una și alta, dar cum este greu a întruni aceste două condiții, trebuie să te lipsești ori de una, ori de alta; însă, *mai sigur este să fii temut decât iubit*. În adevăr, se poate afirma că toți oamenii, în genere, sunt nerecunoscători, nestatornici, prefăcuți, mișei la vreme de primejdie, lacomi la câștig. Numai atât cât le faci binele sunt ai tăi, oferindu-ți sângele, viața, copiii și averea lor când n'ai nevoie de ele; îndată ce te văd, însă, în primejdie, ei se răsvrătesc. Și domnitorul care se va fi încrezut în făgăduielile lor, fără ca să fi luat măsurile

necesare, va pieri, pentru că prietenii, cari se cumpără cu greutatea aurului, iar nu cu mărirea și noblețea sufletului, deși li meriți, nu poți să-i ai, și la trebuință nu poți să te razimi pe ei. *Oamenii se tem mai puțin de a jigni pe acela ce se face iubit decât pe acela care se face temut, fiindcă iubirea este o legătură pe care oamenii răi nu o păstrează, rupând-o îndată ce găsesc că nu este întreținută de grija pedepsei, care nu-i părăsește niciodată.*” Și mai departe. „In're minunatele fapte ale lui Anibal se citează că, conducând într'o țară străină o mare armată, compusă din mii de oameni deosebiți, niciodată nu s'a ivit nici cea mai mică neînțelegere, nici între ei, nici împotriva lui, nici la rău, nici la bine, ceiace nu se poate atribui decât nemărginitei sale cruzimi, care, adăogată la nenumăratele sale calități, l-au făcut venerat și temut în fața soldaților, încât dacă cruzimea i-ar fi lipsit toate celelalte însușiri nu i-ar fi fost suficiente ca să atingă acest rezultat.” Și nu mai țin minte în care capitol din „Principe”, Macchiavelli punându-și problema cum poate fi dobândit mai sigur un lucru prin dragoste sau prin teamă, ajunge la încheierea că prin dragoste se poate obține un lucru, dar mai ușor se poate dobândi acelaș lucru prin teamă, pentru că teama are obiect.

Partidele revoluționare utilizează propa-

ganda ca metodă de convingere a masei și teroarea, ca mijloc ce facilitează și garantează dobândirea puterii, dominațiunea față de elementele egoiste. Lenin spunea: „La început trebuie să convingem și apoi să constrângem; trebuie să convingem cu orice preț și numai pe urmă să constrângem.”⁽²⁶⁾

„Puterea, — spunea Ducele, — crează adeziunea și în orice caz noi avem puterea când lipsește adeziunea.”⁽²⁷⁾

„După cum se știe, — scrie doctorul Goebbels, — marxismul a devenit mare prin teroare.” „În mod durabil omului din popor îi impune numai desfășurarea puterii și a disciplinei.”⁽²⁸⁾

Partidele revoluționare organizează teroarea prin miliții de partid. Sau mai precis: miliția de partid este organizația de teroare a partidului revoluționar. În statele liberale, teroarea sub formă de abuz este exercitată de partidele dela guvern prin organele statului. Această teroare este, însă, de esență inferioară,

26) Stalin (Dschugaschwilli): „Aufsatz zu den Fragen des Leninsmus“. Internationale Pressekorrespondenz No. 28, 22. II. 1926. Viena.

27) Willy Hellspach: „Deutscher Fascismus?“ Europäische Revue, Anul VIII, caietul 11, 1932, p. 740.

28) Dr. Joseph Goebbels: „Kampf um Berlin“, vol. I. p. 86.

nu numai pentru că nu este exercitată în numele unui ideal, nu numai pentru că coboară ideea de stat, dar mai ales pentru că este comandată unor elemente neconvinse de ideie și cari uneori sunt chiar sabotori ai teroarei ordonate.

Comuniștii exercită teroarea prin armata roșie și G. P. U.

La fasciști teroarea este organizată prin miliția fascistă voluntară. În timpul războiului contra comuniștilor, teroarea fascistă a fost exercitată de squadriști. În urma hotărârii marelui consiliu fascist din 12 Ianuarie 1923, squadriștii au fost transformați în miliție voluntară permanentă pentru siguranța națională (M. V. S. N.) Miliția fascistă e coloana vertebrală a statului fascist. Ea e apărătoarea regimului, ostașul său disciplinat. „Mussolini ha sempre ragione!” — Mussolini are totdeauna dreptate! iată crezul rodnic al miliției fasciste. „Milițianul, ori ce rang ar avea, cunoaște numai îndatoriri, și de aceea el nu are alt drept decât bucuria de a-și fi îndeplinit datoria.” (Art. 18 din regulamentul miliției fasciste).

Miliția de partid a național-socialismului este S. A. (Sturmabteilung) și S. S. (Sturmstafel), batalioanele de asalt în cămăși brune și echipa de asalt în cămașă neagră. „Der S. A.-Mann”, membrul batalionului de asalt este

soldatul politic al partidului. El a răsărit din nevoia de apărare a partidului. Toate partidele trăiau sub teroarea marxistă. Nici o întrunire nu se putea ține, nici o cuvântare nu se putea rosti. Când oratorii analizau consecințele dezastruoase ale marxismului, întrunirea era spartă și participanții bătuți până la sânge. Adolf Hitler a răspuns teroarei prin teroare. A înființat gărzile de apărare ale întrunirilor. Când bătăușii marxiști deslănțuiau scandalul paznicii de sală interveneau și gălăgioșii erau tratați cu fineța pumnului. Paznicii sălilor de întrunire s'au transformat încetul pe încetul în batalioane de asalt. Ele se constituiau exclusiv din elemente de curaj și de luptă. Prin ei s'a ridicat partidul și prin ei a ajuns la victorie. „S. A.-Mann“ - ul nu este mercenar. El e un om al ideiei, un idealist. El își confecționează uniforma din bani proprii, el își pierde zilele și nopțile pentru partid. El apără întrunirile, el afișează manifeste, el strânge abonamente, el dă asaltul asupra adversarilor. „S. A.-Mann“ - ul nu este finanțat decât atunci când stă zile de-a rândul în serviciul partidului. Partidul trăește din cotizările membrilor (cari plătesc cu regularitate) și din sumele fabuloase pe cari le aduc întrunirile. Căci participațiunea la întrunire e taxată. Prețul de intrare obișnuit e 80 fenigi, 32 lei (8 lei pentru șomeri). O întru-

nire la care vorbește Hitler aduce în cassa partidului câte 800 mii de lei. Căci participă, de obicei, peste 25000 de oameni.

„S. A.-Mann“-ul a devenit repede spaima marxiștilor. Și atunci a început asasinatul, guerila civilă. Uniforma ea însăși reprezenta o primejdie mortală. Comuniștii asasinau din umbra ascunzișului pe luptătorii Germaniei noi. Și asasinatul era proteguit de statul marxist. Când se produce o spargere mare sau un asasinat, poliția germană anunță printr'un afiș mare împrejurările crimei și acordă premii mari descoperitorilor sau acelor care duc poliția pe urma criminalilor. Când era asasinat un național-socialist, poliția nu publica nici un afiș, nu anunța nici un premiu, țesea complotul tăcerii, iar ziarele, da jurnalele oneste și imparțiale, cari zbiară după libertatea conștiinței și a scrisului, întindeau perdeaua infamă a tăcerii. Național-socialismul a dat în această guerilă civilă pentru Germania Nouă 50,000 de răniți și 350 morți. Și muribunzii asasinați de glonțul marxist, cu buze înfiorate de dragoste de țară, cu inima bătând pentru Germania Nouă, rosteau ultimul lor salut către poporul german: *Heil Hitler!*

Numai presa infamă vorbea de mercenari. Mercenarii, însă, pot să trăiască, dar nu știu să moară pentru o idee. Batalioanele de

asalt au creat Germania Nouă, batalioanele de asalt au creat noul spirit de camaraderie fraternă, batalioanele de asalt au distrus spiritul de clasă și de castă. Căci în coloanele lor mășăluiau alături prințul și șomerul, contele și proletarul, funcționarul și studentul. În rândurile lor mășăluiau morții, Horst Wessel, spiritul de jertfă supremă. Binecuvântată națiune care poate să dea din sânul ei matern asemenea idealști! Binecuvântată țară! Binecuvântat popor!

Poliția auxiliară a statului național-socialist e recrutată din rândurile membrilor batalioanelor de asalt. Puterea reală a cancelarului Germaniei național-socialiste se razimă nu pe adeziunea celor 44 la sută din populație care l-a aclamat la alegeri și nici pe încrederea președintelui republicii, ci pe spiritul combativ al batalioanelor de asalt. Încrederea populației precum și încrederea mareșalului Hindenburg sunt puteri extrem de prețioase, dar, totuși, numai auxiliare.

Cele două puncte de reazăm ale partidului revoluționar, sunt, deci, propaganda și teroarea. Fără propagandă mișcarea revoluționară nu se poate zămisli, fără teroare ea nu-și poate realiza concepția revoluționară.

În ce măsură trebuiesc întrebuințate aceste două arme ale partidului revoluționar? O

regulă matematică, aplicabilă cu rigurozitate în orice țară și în orice timp, nu se poate formula. Proporția în care teroarea și propaganda trebuie utilizată rezultă din proporția compoziției celor trei factori din sânul unei națiuni: minoritatea aristocrată, minoritatea egoistă și majoritatea pasivă.

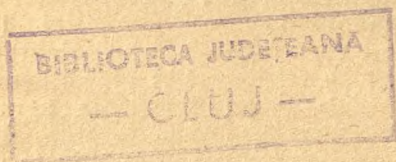
Idealul este ca teroarea să nu se întrebuinteze de loc. Dar teroarea este inevitabilă din cauza inferiorității morale a oamenilor. Chiar blândul Iisus Christos a fost constrâns să utilizeze forma cea mai blajină a teroarei, când a alungat pe zarafii din templu: „Atunci a intrat Iisus în locașul lui Dumnezeu și a dat afară pe toți cei ce vindeau și cumpărau acolo și a răsturnat mesele zarafilor și băncile vânzătorilor de porumbei. Și le grăește: „Scrie este: casa mea casă de rugăciune se va chema, iar voi faceți din ea peșteră de tâlhari.“ (Mateiu, Cap. XXI, 12—13).

În orice caz, o mișcare revoluționară care degenează exclusiv în teroare, fie că nu utilizează propaganda, fie că propaganda pe care o face nu are răsunet, pentru că crezul său revoluționar nu întâlnește adeziunea poporului, această revoluțiune este sortită peirii. Astfel, programul agrar al sovietelor se întemeiază exclusiv pe teroare. Țărănimea respinge în bloc ideia comunistă. Firește, serviciul de propagandă al so-

vietelor a inventat pentru circumstanță pe țăranul culac (bogat) care numai el ar respinge bolșevizarea proprietății agrare. Adevărul este, însă, că întreaga plugărimă este dușmana colectivizării. Și chiar în sânul partidului comunist elementele realiste au înțeles imposibilitatea realizării planului agrar bolșevic. De altfel, marxismul prin esența spiritului său este vrăjmașul de moarte al țăranilor. Karl Marx a scris: „Die bäuerliche Wirtschaft ist der gewohnheitsfaulste Betrieb, nicht besser, ist der Bauer selbst“. („Gospodăria țărănească este o ocupațiune trândavă, și nu e mai bun nici țăranul însuși.“) Kautsky a scris și el: „Für die Erhebung des Bauernstandes einzutreten haben wir gar keinen Grund. Es ist viel mehr im Interesse der Arbeiterschaft gelegen, dass der Bauernstand zugrunde geht“. („N'avem nici un interes să intervenim în favoarea păturei țărănești. Interesul muncitorilor este mai degrabă ca țăranimea să se nimicească“.) Stalinismul este și el țăranofob. De acea, ideologia agrară comunistă se sprijină exclusiv pe teroare. În- tre teroare și propagandă trebuie să existe relațiunea vaselor comunicante. Teroarea care face abstracție de legile propagandei, este robespierriană. Robespierre a fost, fără doar și poate, elementul cel mai idealist al revoluției franceze. „Incorruptibilul“ auitat, însă, să stea

prin vehicolul propagandei în contact cu masele. Lumea n'a mai simțit flacăra idealistă care-l anima. N'a văzut decât teroarea. N'a văzut decât călăul. Și într'un moment oportun, când s'a desrobit de sub spaima teroarei, l-a trimis și pe el la ghilotină.

Ca o revoluțiune să reușească este neapărat necesar să se razime pe o mare idee. Numai această idee poate fi slujită cu succes de cele două arme ale partidului revoluționar propaganda și teroarea.

Literaturä.

Delbrück, Hans: Regierung und Volkswille, Berlin, 1914.

Eckardt Hans v.: Grundzüge der Politik, Breslau, 1927.

Fried Ferdinand: Das Ende des Kapitalismus, Jena, 1931.

Fülöp-Miller Renée: Macht und Geheimnis der Jesuiten.

Gentz Friedrich v.: Staatsschriften und Briefe, 2 v., München, 1921.

Geyer Curt: Führer und Masse in der Demokratie, Berlin, 1926.

Goebbels Joseph: Kampf um Berlin, München 1932,

Hegel: Gesellschaft, Staat, Geschichte, Leipzig, 1931,

Hitler Adolf: Mein Kampf, München, 1932.

Machiavelli N.: Principe.

Masaryk Th. G.: Die philosophischen und soziologischen Grundlagen des Marxismus, Wien, 1899.

Osthold Paul: Die Schuld der Socialdemokratie, Berlin, 1932.

Spengler Oswald: Der Untergang des Abendlandes, 2 vol., München, 1924.

Spengler Oswald: Preussentum und Sozialismus, München, 1925.

Spengler Oswald: Mensch und Technik. München, 1932.

Sever Stoica: Idealismul și materialismul istoric, conferință, Gluj, 1929.

Sever Stoica: Vederile politice ale lui Mihail Eminescu, conferință, Cluj, 1927.

Tönnis Ferdinand: Kritik der öffentlichen Meinung, Berlin, 1922.

Weber Max: Politik als Beruf, München, 1921.

Noul Testament, în trad. părintelui Grigorie, București, 1927.

De acelaș autor:

Alba Iulia în umbra Trianonului, Cluj, 1929.

Iuliu Maniu, Cluj, 1932.

Anschlussul, Cluj, 1933.

Toate drepturile rezervate.
Orice reproducere interzisă.
Copyright 1933 by
Sever Stoica, Cluj.

Pretul 15 Lei.

heli = A,